

1 AMAÇ	3
2 KAPSAM	3
3 İLGİLİ KANUN VE YÖNETMELİKLER	3
4 PROJE AŞAMASINDA İZİN ALMA İŞLEMLERİ	4
4.1 ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ OLUMLU/ÇED GEREKLİ DEĞİLDİR KARARI	4
4.1.1 ÇED Olumlu/ÇED Gerekli Değildir Kararları Geçerlik Süresi	5
4.2 YER SEÇİMİ VE TESİS KURMA İZİNİ	5
4.2.1 Yer Seçimi ve Tesis Kurma İzninin Geçerlilik Süresi	5
5 ÜRETİM AŞAMASINDA İZİN ALMA İŞLEMLERİ	6
5.1 DENEME İZİNİ	6
5.2 KANALİZASYON BAĞLANTI İZİNİ	6
5.3 ÇEVRE İZİNİ	7
5.3.1 Çevre İzninin Geçerliliği	8
5.3.2 Çevre İzninin Askıya Alınması	8
5.3.3 Faaliyetin Sona Ermesi	9
5.4 AÇILMA RUHSATI	9
5.4.1 Ruhsat Değişikliği Gerektiren Haller	9
5.5 KUYU KULLANMA BELGESİ	9
6 ATIKSU YÖNETİMİ	9
6.1 KANALİZASYON SİSTEMİNE MÜDAHALE	9
6.2 YAĞMUR SUYU DEŞARJLARI	10
6.3 PROSES DIŞI ATIK SULAR VE SEYRELTME	10
6.4 KANALİZASYON SİSTEMİNE VERİLEMEYECEK ATIKLAR – ARTIKLAR VE DİĞER MADDELER	10
6.5 PARSEL BAĞLANTILARI ve ATIK SU MİKTARININ ÖLÇÜLMESİ	11
6.6 ÖN ARITMA ZORUNLULUĞU	12
6.7 KANALİZASYONA DEŞARJ ŞARTLARI	13
6.8 DENETİM, NUMUNE ALMA VE ANALİZ YÖNTEMLERİ	13
6.9 ÖZDENETİM	14
6.10 ATIKSU BEDELİ	15
7 HAVA KALİTESİ YÖNETİMİ	17
7.1 HAVA KİRLİLİĞİ KONTROLÜ	17
7.2 İZNE TABİ TESİSLER	17
7.3 EMİSYON İZİNİNE TABİ TESİSLER İÇİN ESASLAR ve SINIR DEĞERLER	17
7.4 İZNE TABİ OLMAYAN TESİSLER	17
8 ATIK YÖNETİMİ	18
8.1 KATI ATIKLARIN YÖNETİMİ	18
8.2 AMBALAJ ATIKLARI YÖNETİMİ	18
8.3 HAFRİYAT ve İNŞAAT ATIKLARI YÖNETİMİ	19

8.4	TIBBİ ATIKLARIN YÖNETİMİ	19
8.5	TEHLİKELİ ATIKLARIN YÖNETİMİ	20
8.6	ATIK YAĞLARIN YÖNETİMİ	20
8.7	BİTKİSEL ATIK YAĞLARIN YÖNETİMİ	21
8.8	ATIK PİL VE AKÜMÜLATÖRLERİN YÖNETİMİ	21
8.9	ATIK ELEKTRONİKLERİN YÖNETİMİ	22
8.10	ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER	22
9	TOPRAK KİRLİLİĞİ KONTROLÜ YÖNETİMİ	22
10	ÇEVRESEL GÜRÜLTÜ KİRLİLİĞİ YÖNETİMİ	23
11	TEHLİKELİ KİMYASAL MADDE ve ÜRÜNLERİN YÖNETİMİ	23
12	YANGIN SAVUNMA SİSTEMİ	24
13	ÇEVRE GÖREVLİSİ İSTİHDAMI/ÇEVRE YÖNETİM BİRİMİ KURULMASI	25
14	DENETİM ve YETKİLER	26
15	REVİZYON	27

1 AMAÇ

BOSB Çevre Yönetim Sistemi'nin amacı, farklı sektörlerde hizmet sunan bölgedeki sanayi kuruluşlarının çevre kirliliği sorunlarının ortak yaklaşımla çözülmesi, BOSB Müdürlüğü'nün görev ve yetkileri ile katılımcıların sorumluluklarının belirlenmesidir.

2 KAPSAM

BOSB Çevre Yönetim Sistemi, BOSB'de faaliyet gösteren ve gösterecek olan işletmelerin çevre mevzuatı kapsamındaki her türlü izin ve belgelerin alınması, çevre kirliliğinin önlenmesi için gerekli önlemlerin alınmasının sağlanması, atıksu arıtma tesisi, yağmur suyu ve atık su şebekelerinin yapım, işletim ve bakımının yapılması, ilgili kanun ve yönetmelikler çerçevesinde planlı bir şekilde gerçekleştirilmesini kapsar.

BOSB Çevre Yönetim Sistemi, Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği Madde 117'e dayanarak hazırlanmıştır.

3 İLGİLİ KANUN VE YÖNETMELİKLER

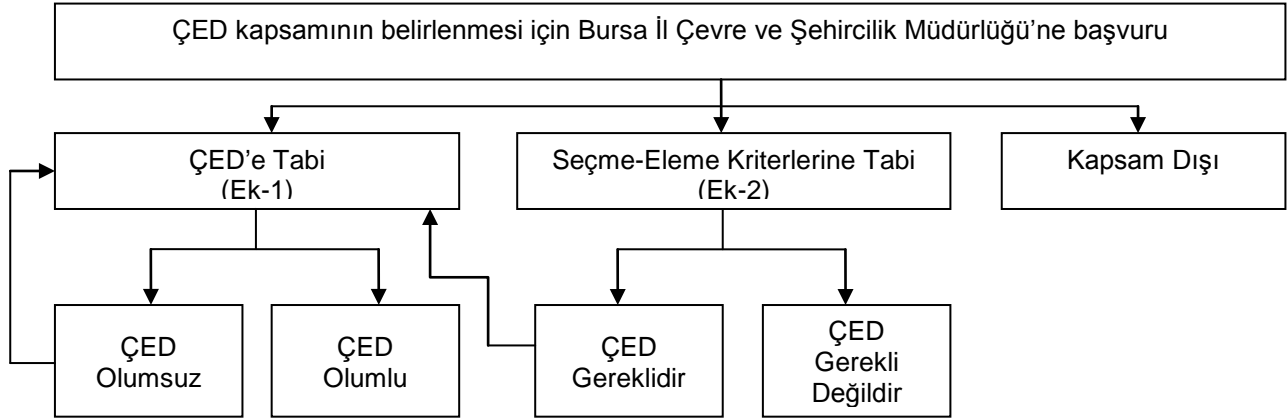
- **4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu-** 15.04.2000 tarih ve 24021 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan
- **Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği-** 22.08.2009 tarih ve 27327 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan
- **5491 sayılı Çevre Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'la değişik 2872 sayılı Çevre Kanunu-** 26.04.2006 tarih ve 26167 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan
- **Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği-** 25.11.2014 tarih ve 29186 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan
- **İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik-** 10.08.2005 tarih ve 25902 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan
- **Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği-** 10.09.2014 tarih ve 29115 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan
- **Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği-** 31.12.2004 tarih ve 25687 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan
- **Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği-** 03.07.2009 tarih ve 27277 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan
- **Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği-** 13.01.2005 tarih ve 25699 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan
- **Atık Yönetimi Yönetmeliği -** 02.04.2015 tarih ve 29314 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan
- **Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği-** 27.12.2017 tarih ve 30283 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan
- **Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği-** 18.03.2004 tarih ve 25406 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan
- **Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği-** 25.01.2017 tarih ve 29959 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan
- **Ömrünü Tamamlamış Lastiklerin Kontrolü Yönetmeliği-** 25.11.2006 tarih ve 26357 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan
- **Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği-** 30.07.2008 tarih ve 26952 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan
- **Bitkisel Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği-** 06.06.2015 tarih ve 29378 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan
- **Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği-** 31.08.2004 tarih ve 25569 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan
- **Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Kontrolü Yönetmeliği -** 22.05.2012 tarih ve 28300 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan
- **Maddelerin ve Karışımların Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanması Hakkında Yönetmelik** – 11.12.2013 tarih ve 28848 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan
- **Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik-** 08.06.2010 tarih ve 27605 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan

- **Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği-** 04.06.2010 tarih ve 27601 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan
- **Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik-** 19.12.2007 tarih ve 26735 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan
- **Çevre Denetimi Yönetmeliği-** 21.11.2008 tarih ve 27061 sayılı Mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanan
- **Çevre Görevlisi ve Çevre Danışmanlık Firmaları Hakkında Yönetmelik-** 21.11.2013 tarih ve 28828 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan
- **Koku Oluşturan Emisyonların Kontrolü Hakkında Yönetmelik** – 19.07.2013 tarih ve 28712 sayılı Mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanan
- **Yeraltı Suyu Ölçüm Sistemleri Yönetmeliği** – 12.10.2013 tarih ve 28973 sayılı Mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanan
- **Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik** – 30.12.2013 tarih ve 28867 sayılı Mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanan
- **Bursa Organize Sanayi Bölgesi Su ve Atıksu Altyapı Yönetim Talimatı** – 11.04.2017’de yayınlanan ve 01.06.2017 tarihinde yürürlüğe giren

4 PROJE AŞAMASINDA İZİN ALMA İŞLEMLERİ

4.1 ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ OLUMLU/ÇED GEREKLİ DEĞİLDİR KARARI

Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED): Gerçekleştirilmesi planlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ya da olumsuz etkilerinin belirlenmesinde, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin, seçilen yer ile teknoloji alternatiflerinin belirlenerek değerlendirilmesinde ve projelerin uygulanmasının izlenmesi ve kontrolünde sürdürülecek çalışmalardır.

Bursa Valiliği İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü, faaliyet konusunu ÇED Yönetmeliği kapsamında inceler. Değerlendirme sonucunu; “ Çevresel Etki Değerlendirmesine Tabi Projeler”, “Seçme, Elleme Kriterlerine Tabi Projeler” veya “ Kapsam Dışı ” yazılı olarak katılımcıya bildirir. Katılımcı belirlenen sınıfa göre izin prosedürünü yürütür. Çevresel Etki Değerlendirmesine tabi projeler için ÇED Raporu, Ek-II'ye tabi projeler için proje tanıtım dosyası hazırlamak, ilgili makamlara sunmak ve projelerini verilen karara göre gerçekleştirmekle yükümlüdürler. Bu Yönetmeliğin; EK-I listesinde yer alan projeler, Ek-II listesinde bulunup “ÇED Gereklidir” kararı verilen projeler ve kapsam dışı değerlendirilen projelere ilişkin kapasite artırımı ve/veya genişletilmesinin planlanması halinde, mevcut proje kapasitesi ve kapasite artışları toplamı ile birlikte projenin yeni kapasitesi ek-1 listesinde belirtilen eşik değer veya üzerinde olan projeler için ÇED Raporu hazırlanması zorunludur.

Faaliyeti gerçekleştirecek olan firmanın BOSB'de katılımcı olduğuna ve kurulması planlanan faaliyetin OSB mevzuatına uygun olduğuna dair yazı için faaliyet sahibi dilekçe, proses akım şeması, detaylı açıklama raporu, kapasite bilgileri, enerji ve su tüketimi ile oluşacak her türlü atık/atıksu miktarı ve bertarafına ilişkin verileri içeren faaliyet dosyasını BOSB Müdürlüğü'ne teslim eder. Yapılan incelemeden sonra planlanan faaliyetin OSB

mevzuatına uygun olduğuna dair yazı Bursa Valiliği İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü'ne gönderilmesi için firmaya teslim edilir.

Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği'ne tabi projeler için "ÇED Olumlu" kararı veya "ÇED Gerekli Değildir" kararı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, "ÇED Gereklidir" veya "ÇED Gerekli Değildir" kararı verme yetkisi Bursa İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü'ne aittir.

Bu Yönetmeliğe tabi projeler için "ÇED Olumlu" kararı veya "ÇED Gerekli Değildir" kararı alınmadıkça bu projelere hiç bir teşvik, onay, izin, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez, proje için yatırıma başlanamaz ve ihale edilemez.

EK-I ve EK-II'de yer alan faaliyetler ile yönetmelik kapsamı dışında bulunan mevcut faaliyetlerden kapasite artırımı, genişleme, proses değişikliği yapılan faaliyetler ve bu yönetmelik kapsamı dışında bulunan mevcut faaliyetlerden kapasite artırımı, genişletme, proses veya kullanım amacı değişikliği yapılarak yönetmelik kapsamına giren faaliyetler için süreç, Bursa İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü'ne başvuru aşamasından başlayarak yürütülür.

BOSB Müdürlüğü gerekli görmesi durumunda hazırlanan ÇED ve Proje Tanıtım Dosyasının bir örneğini firmadan isteyebilir.

4.1.1 ÇED Olumlu/ÇED Gerekli Değildir Kararları Geçerlik Süresi

"ÇED Olumlu" kararı verilen proje için yedi (7) yıl içinde mücbir bir sebep bulunmaksızın yatırıma başlanmaması durumunda "ÇED Olumlu" kararı geçersiz sayılır.

"ÇED gerekli değildir" kararı verilen projeler içinde beş (5) yıl içinde mücbir bir sebep bulunmaksızın yatırıma başlanmaması durumunda "ÇED gerekli değildir" kararı geçersiz sayılır.

"ÇED gereklidir" kararı verilen projeler için bir (1) yıl içerisinde Bakanlığa başvuru yapılmaması durumunda karar geçersiz sayılır.

4.2 YER SEÇİMİ VE TESİS KURMA İZİNİ

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik Ek-2-A- Birinci Sınıf Gayrisihhi Müesseseler (GSM) Listesi'nde olan faaliyet sahipleri BOSB Müdürlüğü'nden "Yer Seçimi ve Tesis Kurma İzni" almakla yükümlüdür.

Çevresel Etki Değerlendirmesi raporu düzenlemesi gereken tesisler için düzenlenen Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu belgesi ve raporu, Yer Seçimi ve Tesis Kurma İzni yerine geçer.

4.2.1 Yer Seçimi ve Tesis Kurma İzninin Geçerlilik Süresi

Yer seçimi ve tesis kurma izni, tesisin imara uygun olması şartıyla verildiği tarihten itibaren beş yıl süreyle geçerlidir. Bu süre sonunda açılma izni alınmadığı takdirde, ilgilinin başvurusu üzerine yer seçimi ve tesis kurma izni iki yıl daha uzatılabilir.

5 ÜRETİM AŞAMASINDA İZİN ALMA İŞLEMLERİ

5.1 DENEME İZİNİ

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik uyarınca onaylı projelerine göre yapılan birinci sınıf gayrisihhî müesseselerde, planlanan şekilde çalışıp çalışmadığının ve doğal kaynakların kirlenmesini önlemek için alınan tedbirlerin yeterli olup olmadığının tespiti için BOSB Müdürlüğü'nün izni ve denetimi altında belirli bir süre deneme mahiyetindeki faaliyetlere verilen geçici izindir.

Deneme izni bir yılı geçmemek üzere bir süre için verilir. Deneme izni, bu süreçte açılma ve çalışma ruhsatı yerine geçer.

5.2 KANALİZASYON BAĞLANTI İZİNİ

Müşterinin kanalizasyon sisteminden ve Merkezi Atık su Arıtma Tesisinden yararlanması Bölge'nin yazılı onayına ve iznine bağlıdır.

Toplu teşekküllerde (Kooperatif gibi) faaliyet gösteren işletmeler bu talimat kapsamında müşteri sayılır ve kanalizasyon bağlantı izni ile hükümlere uymak zorundadır. Ancak Bölge tarafından yapılan denetimler toplu teşekkülün çıkış noktasından yapılır. Bölge lüzum görmesi halinde teşekküllerde faaliyet gösteren münferit tesislerde de denetim yapılabilir.

Bölge toplu teşekkülün çıkış noktasında yaptığı denetimde Tablo 1 de verilen sınır değerlerin sağlanmaması durumunda toplu teşekkül yönetiminden ön arıtma yapmasını talep eder. Bu talimat kapsamında uygulanacak yaptırımlar toplu teşekkül yönetimine uygulanır. Toplu teşekkül yönetimleri sınırları içerisinde OSB mevzuatına aykırı faaliyetlerin yapılmamasını takip etmekle yükümlüdür.

Müşteri, bu talimatta belirtilen hükümlere uymak, tesisinden kaynaklanacak endüstriyel ve evsel nitelik atık su miktarı ve kirlilik yüküne yönelik gerekli etüt çalışmalarını yapmak, kanalizasyon sistemine deşarj edilecek atık su debisi ve kirlilik yükünü proje tanıtım dosyası ile birlikte Bölgeye bildirmek ve üretime geçtiğini yazılı bildirmek zorundadır.

Kirlilik parametrelerinin belirlenmesi amacıyla Bölge Müşteri'nin üretime başlanması ile birlikte, en çok 30 gün süre ile 24 saatlik kompozit numuneler alınarak Bölge laboratuvarı veya Bölgenin belirleyeceği dış laboratuvar tarafından bedeli katılımcı tarafından ödenmek üzere analizleri yapılacak tesisin kirlilik parametreleri belirlenir.

Müşteriye abonelik işlemleri için verilen "faaliyet uygunluğu yazısı" Şantiye Bağlantı İzni yerine geçer. Müşteri'ye verilen faaliyet uygunluğuna ilişkin onay, Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği uyarınca verilen ÇED görüşü, Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği gereğince alınan Çevre İzin görüş veya belgesi, İşyeri Açma Ve Çalışma Belgesi, bu talimatta belirtilen Kanalizasyon Bağlantı İzni (KBİB) yerine geçmez.

Müşterinin, üretim prosesi gereği oluşacak atık suyunun, Tablo 1'deki kanalizasyona deşarj standartlarını aşacağını öngörülmesi halinde T.C Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca yayınlanan yürürlükteki Atık su Arıtma Tesisi Proje Onayı Genelgesine uygun olarak ön arıtma tesisi kurması gereklidir. Bu durumda, müşteri, arıtma tesisi uygulama projelerini ve "İş Termin Planı"nı inşaat ruhsatı verilmesi aşamasında onaylanmak üzere Bölge'ye teslim eder.

Müşteri üretime geçtiğini en geç 15 iş günü içerisinde Bölge'ye yazılı olarak bildirmek ve Bölge tarafından belirlenen belgeleri tamamlayıp Kanalizasyon Bağlantı İzni Belgesi (KBİB) için başvurmak zorundadır. Bu belge gerçek ve tüzel kişilerin yapılarına meşruluk kazandırmaz. Bu bilgi ve belgelerin doğru olması sorumluluğu, müşteriye aittir. Gerekli görülmesi durumunda Bölge, ilave bilgi ve belge talep edebilir.

Bölge yazılı başvuru tarihinden 30 iş günü içerisinde aşağıdaki yöntemle numune alınır.

- Ön arıtma tesisi olmayan firmalar için üretim prosesine göre sürekli akış olması durumunda her bağlantı kanalından 2 saatlik kompozit tek numune,
- Evsel nitelikli atıksu olması ve prosesinde su kullanmayan müşteriler için anlık tek numune,
- Ön arıtması olan tesislerde ise ön arıtma tesisinin kesikli veya sürekli olmasına göre ön arıtma tesisi girişinden ve tüm kanalizasyon bağlantı noktalarından anlık veya 2 saatlik olmak üzere ikişer numune örneklenerek Bölge laboratuvarı tarafından bedeli katılımcı tarafından ödenmek üzere analizleri yapılır.

Birden fazla bağlantı noktası bulunan müşterinin her bağlantı noktasına ait analiz sonuçları, her birinde debimetre olması durumunda son 3 ayda geçen debi oranlarına göre, debimetre olmaması durumunda ise aritmetik

ortalama alınarak karışım atık su karakteri belirlenir ve sonuçlara göre Kanalizasyon Bağlantı İzni verilip verilmeyeceğine karar verilir.

Aynı parselde faaliyet gösteren ve ortak olarak kanalizasyon sistemine bağlanan müşteriler ayrı ayrı kanalizasyon bağlantı izni almak zorundadır. Bu firmalar kendilerine ait münferit bir numune alma bacası yapmak zorundadır.

Yapılan denetimler sonucunda, müşterinin bu talimatta belirtilen hükümlere ve Tablo 1 de verilen değerlere uyduğunun tespit edilmesi durumunda üretim prosesi, üretim şekli, atık su miktarı (debisi) ve sektör değişmediği sürece 3 yıl süre ile geçerli olmak üzere Kanalizasyon Bağlantı İzni (KBİB) verilir.

Bölge yapılan denetimlerde uygunsuzluk tespitinde müşteriye Bağlantı İzin Belgesi alınması için en çok 6 ay süre tanır. Bölge yönetim kurulu gerekli gördüğü takdirde bu süreyi artırabilir veya eksiltebilir. Kanala deşarj standartları (Tablo 1) sağlanmadıkça, hiçbir Müşteri'ye bağlantı izin belgesi verilmez.

Müşteri Kanalizasyon Bağlantı İzin Belgesinin geçerlilik süresi sona ermeden en az 6 (ay) önceden Bölgeye yazılı başvuru yapması gereklidir.

Kanalizasyon Bağlantı İzni olmayan veya verilen süre sonunda Kanalizasyon Bağlantı İzni olmadan üretime devam eden müşteriye; mevcut müşteri olması durumunda geçmiş fatura dönemini yansıtan 12 ay içindeki en yüksek aylık atıksu miktarının 6 (altı) katı, yeni müşteri olması durumunda beyan ettiği atıksu miktarının 6 (altı) katı esas alınarak yürürlükteki en yüksek atıksu tarifesi üzerinden Kirlilik Önlem Bedeli (KÖB) fatura edilir.

Müşterinin, yapılan denetimler sonucunda bu talimatta belirtilen hükümlere uymadığının tespit edilmesi ve Bölge yönetim kurulunun kararı doğrultusunda atık sularını Tablo 1'de belirtilen parametrelere uygun hale getirebilmesi için gerekli ön arıtma tesisini kurması veya mevcut tesisini revize etmesi için süre verilir. Verilen sürenin sonunda uygun ön arıtma yapmadığının tespit edilmesi durumunda Müşteri'nin kanalizasyona bağlantı bacası uygunsuzluk giderilene kadar kapatılır.

Müşterinin proses, üretim şekli ve miktarı, sektör ve adres değişikliği olmaması koşulu ile, isim, ünvan değişikliği halinde mevcut Kanalizasyon Bağlantı İzin Belgesi kalan süresi için geçerli olmak koşulu ile yeni bir belge verilir. Eski belge geçersiz sayılır.

Müşterinin tesisini tamamen devretmesi, üretim, proses şekli ve miktarı ile adres değişikliğinde mevcut kanalizasyon bağlantı izni geçersiz olup yeniden başvuruda bulunmak zorundadır.

Müşteri, Kanalizasyon Bağlantı İzin Belgesi geçerlilik süresi içinde Bölgenin izni olmadan kapasite arttırımı, üretim ve proses değişikliğinde bulunamaz. Bu tür değişiklikler için 6 ay öncesinden Bölgeye başvurmak ve onay almak zorundadır.

5.3 ÇEVRE İZİNİ

29.04.2009 tarih ve 27214 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği Ek-1 ve Ek-2 listelerinde yer alan faaliyet ve tesisler için Çevre İzni alınması zorunludur.

Faaliyet veya tesisin Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği Ek-1 veya Ek-2'sinde yer alıp almadığının belirlenmesi öncelikle Bursa İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü'ne başvuru yapılır. Bursa İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü tarafından "kapsam dışı" kararı verilen tesisler için Çevre izni başvurusunda bulunulmaz.

Ek-1 ve Ek-2 listelerinde yer alan işletmeler, faaliyette bulunabilmeleri için, öncelikle geçici faaliyet belgesi almak zorundadır. Geçici faaliyet belgesi alan işletmeler belge tarihinden itibaren 1 yıl içerisinde çevre izin veya çevre izin ve lisans belgesi almak zorundadır.

Çevre İzni, faaliyetin niteliğine göre deşarj, emisyon ve/veya gürültü konulu olabilir.

BOSB bünyesindeki tesis ve faaliyetlerin atıksu deşarjları, merkezi atıksu arıtma tesisi ile sonlanan BOSB kanalizasyon sistemine yapıldığından, deşarj konulu çevre izni yerine BOSB tarafından düzenlenen Bağlantı İzni Belgesi kullanılır.

Ek-1'de yer alan tesislerin izni, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından verilir. Bakanlık bu yetkisini taşra teşkilatına devredebilir. Ek-2'de verilen tesislerin izni, Bursa İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü tarafından verilir.

İlgili yönetmeliğin Ek-1 ve Ek-2 listelerinde yer alan işletmeler için çevre izni veya çevre izin ve lisans başvurusu elektronik imza ile elektronik ortamda çevre yönetim birimi, istihdam edilen çevre görevlisi ya da Bakanlıkça yetkilendirilmiş çevre danışmanlık firmaları tarafından yapılır. Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği Ek-1 ve Ek-2'sinde belirtilen faaliyet ve tesislerin başvuru dosyalarında Ek-3'te belirtilen bilgi, belge ve raporların sunulması zorunludur.

İzin ve lisansa esas teşkil edecek tüm ölçüm ve analizlerin Bakanlıkça yetkilendirilmiş kurum ve kuruluşlara yaptırılması gereklidir.

Başvuru dosyasının yetkili mercilere sunulmasından başvurunun sonuçlanmasına kadar olan tüm süreçler ile bilgi, belge ve raporların doğruluğu, mevzuata uygunluğu ve doğacak hukuki sonuçlar konusunda işletmeci ve hizmet satın alımı yoluyla işlemlerin gerçekleştirilmesi durumunda yetkilendirilmiş çevre danışmanlık firması müteselsilen sorumludur.

Başvurunun uygun bulunması durumunda, tesise öncelikle 1 yıl süreli Geçici Faaliyet Belgesi düzenlenir. Geçici Faaliyet Belgesi'ni takiben en geç altı ay içinde tesisin gerekli bilgi, belge raporları sunarak başvurusunu tamamlaması gerekir. Aksi takdirde, Geçici Faaliyet Belgesi iptal edilir. Başvurunun değerlendirilmesi sonucunda uygun bulunması halinde tesise Çevre İzni düzenlenir.

5.3.1 Çevre İzininin Geçerliliği

Çevre izni beş yıl süre ile geçerlidir. İşletmede çevre izin şartlarında değişiklik olmaması durumunda, beş yıllık süre dolmadan en az üç ay önce yetkili mercie belgenin yenilenmesi için başvuruda bulunulur. Yetkili merci, başvuruyu uygun bulması halinde yeni çevre izin belgesi düzenler.

Çevre izin şartları değişikliğe uğrayan işletmeler, değişen şartlarla ilgili bilgi, belge ve raporlarla birlikte yetkili mercie bildirimde bulunurlar. Aşağıdaki durumlarda çevre izin ve/veya lisans alma süreci yeniden başlatılır:

- İşletmenin faaliyet yerinin değişmesi,
- İşletmenin faaliyet konusunun değişmesi,
- İşletmenin yakıtının ve/veya yakma sisteminin değişmesi,
- İşletmenin toplam üretim kapasitesinin en az 1/3 oranında artması veya İşletmenin yakma/anma ısı gücünün en az 1/3 oranında artması veya artış miktarının bu Yönetmeliğin Ek-1 Listesi kapsamında yer alması.

Çevre izin alma süreci yeniden başlatılan ve yapılan değerlendirilme sonucunda durumu uygun bulunan işletmelere yeni çevre izin veya çevre izin ve lisans belgesi verilir.

İşletmenin sahibinin veya adının değişmesi halinde, yapılan değişiklik işletmeci tarafından değişikliğin gerçekleştiği tarihten itibaren üç ay içinde yetkili mercie bildirilir. İşletmede çevre izin şartlarında değişiklik yoksa işletmenin çevre izni, önceki geçerlilik süresi değişmemek kaydıyla yeniden düzenlenir. Faaliyet sahibinin değişmesi durumunda yeni faaliyet sahibinden ayrıca devralınan işletmenin izin veya çevre izin ve lisans koşullarına uyacağına dair taahhütname istenir.

Aynı adreste bulunan ancak işletmecisi/tüzel kişiliği farklı olan işletmeler ayrı ayrı çevre izin veya çevre izin ve lisans belgesi almakla yükümlüdürler.

5.3.2 Çevre İzininin Askıya Alınması

İşletmenin çevre izin veya çevre izin ve lisans koşullarına aykırı iş ve işlemlerinin tespit edilmesi durumunda yetkili merci tarafından Çevre Kanunu'nun ilgili maddeleri uyarınca idari yaptırım uygulanır.

Uyumsuzluğunun düzeltilmesi için; işletme tarafından iş termin planı ve taahhütname verilmesi halinde, işletmeye yetkili merci tarafından en fazla bir yıla kadar süre verilebilir. İşletme tarafından iş termin planı ve taahhütname verilmemesi, çevre ve insan sağlığı yönünden tehlike yaratan faaliyetler nedeniyle işletmeye süre verilmemesi

veya işletmeye verilen sürenin bitiminde uygunsuzluğun giderilmemesi halinde, yetkili merci tarafından çevre izin veya çevre izin ve lisans belgesi iptal edilir.

5.3.3 Faaliyetin Sona Ermesi

Geçici faaliyet belgesi, çevre izin veya çevre izin ve lisans belgesi almış işletmeler herhangi bir nedenle faaliyetini sonlandırması durumunda 3 ay içerisinde yetkili mercie bildirmekle yükümlüdür.

5.4 AÇILMA RUHSATI

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik uyarınca, OSB sınırlarında birinci, ikinci ve üçüncü sınıf gayri sıhhi müesseseler için tüm izinlerde BOSB Müdürlüğü yetkilidir.

Gayrisıhhi müesseselerin açılması için BOSB Müdürlüğü'ne yapılacak başvuru üzerine, en geç beş gün içinde yerinde inceleme yaparak raporunu düzenler. İnceleme kurulunun raporu değerlendirilerek en geç üç gün içerisinde BOSB Müdürlüğü'nce işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenir.

5.4.1 Ruhsat Değişikliği Gerektiren Haller

Gayrisıhhi müesseselerde işletmenin faaliyet alanının değişmesi durumunda yeniden ruhsat alınması zorunludur. Gayrisıhhi müesseselerin sahibinin değişmesi durumunda, dosyadaki mevcut bilgi ve belgeler esas alınmak suretiyle yeni malik adına ruhsat düzenlenir.

Gayrisıhhi müesseselerin yeniden sınıflandırılması veya tesiste yapılan bir değişiklik neticesinde bir alt sınıfa geçen tesislerin yeniden ruhsat alması gerekmez. Ancak gayrisıhhi müesseselerin yeniden sınıflandırılmasında yapılan değişiklik neticesinde üst sınıfa geçmiş olan tesislerin bir yıl içinde yeni sınıfa göre açılma ruhsatı alınması zorunludur.

5.5 KUYU KULLANMA BELGESİ

BOSB bünyesinde kuyu açtıracak olan firmaların arama ve kullanma belgesini BURSA DSİ'den alması ve fotokopisini BOSB Müdürlüğe teslim etmesi gerekmektedir.

Firmaların atıksu miktarlarının tespit edilebilmesi için ise kuyu çıkış hatlarına Yeraltı Suyu Ölçüm Sistemleri Yönetmeliği'ne göre sayaç taktırmaları gerekmektedir.

6 ATIKSU YÖNETİMİ

BOSB atıksu yönetimi "Bursa Organize Sanayi Bölgesi Su ve Atıksu Altyapı Yönetim Talimatı"na yürütülür. Bursa Organize Sanayi Bölgesi ile Müşteri arasında imzalanmış Hizmet Sözleşmesi kapsamında Bölge tarafından verilen su hizmetleri ve müşteriden kaynaklanan Atık sular için Bölge altyapısının kullanılması, korunması, gerekiyorsa atık suların çevre kirlenmesine yol açmayacak, Merkezi Atık Su Arıtma Tesisine ve kanalizasyon sistemlerine zarar vermeyecek bir düzeyde arıtılarak (ön arıtma) deşarj edilmesi ve tüm bu işler kapsamında yapılacak izleme ve denetleme usul ve esaslarını belirlemektedir. Bu talimat, Bursa Organize Sanayi Bölgesinin sorumluluk alanında bulunan 1. Kalite ve 2. Kalite (proses) su ve/veya kuyu, tanker v.b yolla dışarıdan su temin ederek kullanan ve evsel ve/veya endüstriyel atık suları üreten tüm gerçek ve tüzel kişileri kapsar.

Müşteri, bu talimata uygun olarak su kullanmak, gerekli bildirimleri Bölge'ye yapmak, suyu ve atık sularını Bölge sınırları dışına çıkarmamak, Kanalizasyon Sisteminin, Merkezi Atık Su Arıtma Tesisinin ve çevrenin korunması için, gerekli her türlü önlemi almak ve bu talimatta belirtilen hükümler uyarınca ön arıtma tesislerini kurup işletmek ve atık sularını Bölge'nin onay verdiği Merkezi Atık Su Arıtma Tesisine göndermekle yükümlüdür.

6.1 KANALİZASYON SİSTEMİNE MÜDAHALE

Bölge'nin yazılı izni olmadıkça yetkisiz hiçbir resmi ve özel kişi ve/veya kuruluş tarafından kanalizasyon sistemine müdahale edilemez, kanalizasyon bacalarının kapakları açılmaz, kilitlenemez, geçtiği yerler kazılamaz, kanalizasyon sisteminin yerleri değiştirilemez, bağlantı kanalları yapılamaz ve kanalizasyon sistemine bağlanılamaz. Herhangi bir amaç ile kanalizasyon sisteminden su alınamaz. Aksi takdirde geçmiş 12 (oniki) ay

içindeki en yüksek aylık atıksu miktarı esas alınarak yürürlükteki en yüksek atıksu tarifesi üzerinden Kirlilik Önlem Bedeli (KÖB) fatura edilir

6.2 YAĞMUR SUYU DEŞARJLARI

Bölge sınırları içerisinde kanalizasyon ve yağmur suyu sistemi ayrı olup, yağmur suları veya kirlilik ihtiva etmeyen diğer yüzeysel drenaj suları, atık su kanallarına bağlanamaz. Yağmur suları katılımcının çevresindeki V kanallarına veya yağmur suyu hatlarına bağlantı yapılır.

Yağmur suyu hatlarına hiçbir şekilde atık su deşarjı yapılamaz.

Müşterinin yağmur suyu kanallarına veya yağmur sularının deşarj edileceği V kanallarına atık su deşarj ettiği tespiti durumu tutanakla kayıt altına alınarak numune alınır. Numune Bölge laboratuvarında veya bölgenin karar vermesi durumunda dış laboratuvarında analiz edilir. Analiz değerlendirmesi neticesinde atık su deşarjı olduğu tespit edildiğinde geçmiş 12 ay içindeki en yüksek aylık atıksu miktarının 3 (üç) katı esas alınarak yürürlükteki en yüksek atıksu tarifesi üzerinden Kirlilik Önlem Bedeli (KÖB) fatura edilir.

Tespit edilen uygunsuzluğun giderilmesi için tutanak tarihinden itibaren 15 takvim günü süre verilir. Uygunsuzluk devamında Bölge bu durumu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'ne bildirebilir ve yukarıda belirtildiği şekilde uygunsuzluk giderilinceye kadar Kirlilik Önlem Bedeli uygulamaya devam edilir.

6.3 PROSES DIŞI ATIK SULAR VE SEYRELTME

Kirlilik ihtiva etmeyen proses dışı atık sular (temassız soğutma suları, vb.) ancak Bölge onayı ile kanalizasyon sistemine verilebilir.

Bu talimatta belirtilen atık su deşarj standartlarını (Tablo 1) sağlamak amacı ile atık suların kirlilik ihtiva etmeyen sular (soğutma suları, yağmur suları, vb. proses dışı atık sular) ile seyreltilmesi yasaktır. Bu maddedeki hükümlere uyulmadığı takdirde geçmiş 12 ay içindeki en yüksek aylık atıksu miktarının 3 (üç) katı esas alınarak yürürlükteki en yüksek atıksu tarifesi üzerinden Kirlilik Önlem Bedeli (KÖB) fatura edilir.

Bölge, altyapı tesislerini atık su kaynaklarından gelebilecek olumsuzluklara karşı korumak için Tablo 1 de belirtilen parametrelerde ve limitlerde düzenlemeler yapabilir.

6.4 KANALİZASYON SİSTEMİNE VERİLEMEYECEK ATIKLAR – ARTIKLAR VE DİĞER MADDELER

Merkezi Atık su Arıtma Tesisleri'nin arıtma verimini düşüren, çamur tesislerinin işletilmesini veya çamur bertarafının olumsuz yönde etkileyen maddeler, atık su arıtma tesisini veya ünitelerini tahrip eden, fonksiyonlarını ve bakımlarını engelleyip, zorlaştıran, tehlikeye sokan maddeler ve bu tesislerde çalışan personele ve alıcı ortamın kalitesine zarar veren maddelerin kanalizasyon şebekesine verilmesi yasaktır. Aşağıda sıralanan atık, artık ve diğer maddeler hiçbir şekilde kanalizasyon şebekesine verilemez:

- Özellikle yanma ve patlama tehlikesi yaratan veya zehirli olan maddeler, fuel oil, benzin, nafta, motorin, benzol, solventler, karpit, fenol, petrol, zehirli maddeler, yağlar, gresler, asitler, bazlar, ağır metal tuzları, pestisitler veya benzeri toksik kimyasal maddeler, yıkama sonrası proseslerden oluşan seyrelmiş kan haricindeki kanlı atıklar, hastalık mikrobu taşıyan maddeler,
- Gaz fazına geçebilen, duman oluşturan, koku çıkaran, zehirli etkileri nedeni ile sağlık sakıncaları yaratan ve bu nedenle kanallara girişi, bakım ve onarımı engelleyen her türlü madde,
- Kanalizasyon şebekesinde tıkanmaya yol açabilecek, normal su akımını ve kanal fonksiyonunu engelleyecek kıl, tüy, lif, kum, curuf, toprak, mermer ve mermer tozu, metal, cam, süprüntü, moloz, hayvan dışkısı, mutfak artığı, selüloz, katran, saman, talaş, metal ve tahta parçaları, hayvan ölüsü, işkembe içi, üzüm posası, meyve posası, mayalı artıklar, çamurlar, buz artıkları, kağıt tabaklar, bardaklar, süt kapları, bitki artıkları, paçavra, odun, plastikler, gübre, yağ küspeleri, hayvan yemi artıkları ve benzeri her türlü katı madde ve malzemeler,
- Kanalizasyon şebekesinin yapısını bozucu, aşındırıcı, korozif maddeler, alkaliler, asitler, pH değeri 6,5 dan düşük, 10 dan yüksek ve boşaldıkları kanalizasyon sisteminde 1700 mg/l'ten fazla sülfat konsantrasyonu oluşturacak atıklar, kanalizasyon şebekesinde köpük meydana getirebilen ve debisi ne olursa olsun anyonik yüzey aktif madde, konsantrasyonu 400 mg/l'ten fazla deterjanlı sular,
- Sıcaklığı 5 OC ile 40 OC arasında değişen, çöken, katılaştıran, viskoz hale geçen, kanal cidarlarında katı veya viskoz tabakalar oluşturabilecek her türlü madde,
- Radyoaktif özelliğe sahip maddeler,

ÇEVRE YÖNETİM SİSTEMİ

- g) Dünya Sağlık Teşkilatı ve diğer uluslararası geçerli standartlar ile ulusal mevzuat ve standartlara göre tehlikeli ve zararlı atık sınıfına giren tüm atıklar,
- h) Kanalizasyon şebekesine deşarj ve arazi dışındaki alıcı ortam söz konusu olduğunda ön arıtma veya arıtma tesisi çamurları ile bekletme depoları ve septik tanklarda oluşan çamurlar,
- i) Her türlü katı atık ve artıklar,
- j) OSB'nin yazılı izni olmadan kirletici maddeler ihtiva etmeyen soğutma suları.
- k) "Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği" kapsamına giren atık yağlar,
- l) "Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği" kapsamına giren tıbbi atıklar,
- m) "Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği" hükümleri doğrultusunda, gerekli tedbir ve önlemler alınmadan, akümülatörlerden sızıntı yapabilecek asitler,
- n) "Bitkisel Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği" kapsamına giren bitkisel atık yağlar.

Müşteri tarafından yukarıda belirtilen atıkların kanalizasyon sistemine verilmesinin tespiti halinde geçmiş 12 ay içindeki en yüksek aylık atıksu miktarının 5 (beş) katı esas alınarak yürürlükteki en yüksek atıksu tarifesi üzerinden Kirlilik Önlem Bedeli (KÖB) fatura edilir. Müşteri bu yaptırıma ilave olarak oluşacak tüm hasar ve zararlardan doğrudan sorumlu olup yenileme ve onarım masrafları müşteriden tahsil edilir.

6.5 PARSEL BAĞLANTILARI ve ATIK SU MİKTARININ ÖLÇÜLMESİ

Müşteri atık sularını en fazla iki bağlantı hattı ile kanalizasyon sistemine deşarj eder. Parsel bağlantıları ile ilgili olarak aşağıdaki hükümlere uyulmak zorundadır:

- a) Atık sular ve yağmur suları (çatı ve bahçe suları, drenaj suları) için ayrı bina tesisatları yapıлып, ayrı parsel bacalarında toplandıktan sonra atık sular atık su kanalına, yağmur suları ve yeraltı drenaj suları da yağmur suyu kanalına veya katılımcının çevresindeki açık V kanallarına verilir.
- b) Müşteri atık su hattını Bölgenin onayladığı şekilde ve yerde kanalizasyon sistemine bağlar. Bu sistem için gerekli olan sızdırmazlığı sağlanmış bir atık su toplama haznesi müşteri tarafından yapılır.
- c) Kanalizasyon Sistemine birden fazla cephesi olan müşterinin, hangi cepheden bağlantı yapacağına Bölge karar verir. Müşteri bu karara uymak zorundadır.
- d) Teknik şartlar, mevcut bir kanal bağlantısının yenilenmesini gerektiriyor ise, Müşteri bu bağlantıyı, Bölge'nin istediği şekilde yapmak zorundadır.
- e) Atık suları, Kanalizasyon Sistemine bağlanan Müşteri, bu bağlantıyı ve bağlantı üzerindeki debimetre vb. diğer özel tesisleri iyi bir şekilde muhafaza etmeye, parsel bacasını ve diğer ölçüm tesislerini her zaman kontrole hazır halde tutmaya zorunludur.
- f) Parsel bacası ile Kanalizasyon Sistemi arasında kalan bağlantı kanalının bakım ve işletmesi, Bölge'nin sorumluluğundadır. Müşterinin parsel bağlantısı varsa, bağlantı çıkışı ile parsel bacası arasındaki bağlantı kanalının, parsel bacası yoksa bağlantı çıkışı ile kanalizasyon sistemi arasında kalan bağlantı kanalının bakım ve işletilmesi müşterinin sorumluluğundadır.
- g) Müşteri, kendi kusurlarından dolayı bağlantı kanalında meydana gelebilecek tıkanıklıkları, derhal Bölge'ye bildirmekle ve bedeli kendileri tarafından ödenmek koşuluyla açtırmak ile yükümlüdürler.

Aynı parselde faaliyet gösteren ve ortak olarak kanalizasyon sistemine bağlanan müşterilerin her biri Bölgenin yapacağı denetimler için aynı parselde bulunan diğer müşterilerin bağlantı kanalı ile birleşmeden hemen önce ayrı bir numune alma bacası yapmak zorundadır. Bu yapılmadığı takdirde Bölge'ye ait merkezi kanalizasyona bağlantı yapılan son bacadan numune alınarak tarife belirlenir ve tüm bu parseldeki firmalara aynı tarife uygulanır.

Bölge uygun gördüğü Müşteri'den atık su miktarının tespiti amacıyla, atık suyunun miktarını otomatik olarak kaydeden bir debimetreyi atık su boşaltım nokta/veya noktalarına takmasını isteyebilir. Debimetre bağlantıları ile ilgili olarak aşağıdaki hükümlere uyulmak zorundadır:

- a) Müşteri Bölge'nin kendisinden debimetre istemesi durumunda bu talimat ve ekinde projesi verilen esaslara uygun olmak üzere debimetre montajını içeren bir termin planını Bölge'ye sunmak zorundadır. Bu süre 90 takvim gününü geçemez.
- b) Debimetrenin kendisi ve montajı ile ilgili her türlü malzeme, inşaat ve işçilik bedeli Müşteri'ye aittir. Bağlantı noktasının birden fazla olması durumunda her bir bağlantı noktasına debimetre teçhiz edilmesi zorunludur.
- c) Müşteri, debimetrenin tıkanmasının engellenmesi için debimetre öncesine ızgara teçhiz edecek, debimetrelerin doğru okuma yapması için gereken bakım, onarım ve temizlik faaliyetlerinden sorumlu olacaktır. Debimetrenin herhangi bir sebeple devre dışı kalması ve devreye alınması için süreç 60 takvim gününü aşamaz.

ÇEVRE YÖNETİM SİSTEMİ

- d) Bölge tarafından yapılan kontrollerde debimetrenin bakım ve onarımının yapılmadığı tespit edildiğinde, arıza giderimi Bölge tarafından yapılır ve Müşteri'ye fatura edilir. Müşteri debimetrenin fazla okuduğu gerekçesi ile herhangi bir itirazda bulunamaz.
- e) Müşteri yağmur suyu ve atık su hatlarını ayırmadığı takdirde debimetrenin fazla okuduğuna dair herhangi bir itirazda bulunamaz.
- f) Müşteri, Bölge tarafından tespit edilen yere debimetrenin bağlanması için 60x60x60 cm boyutlarında kapalı koruma kutusunu 2 şer adet anahtar ile temin etmeli ve anahtarlardan birini Bölge'ye teslim etmelidir.
- g) Bağlantısı tamamlanan debimetreler Bölge tarafından mühürlenerek devreye alınır

Debimetre takılması mümkün olmayan müşteri Bölge tarafından temin edilen 1. ve 2. Kalite su haricindeki kuyu, tanker v.b su kullanılması durumunda Bölge'ye bildirmek zorundadır. Bu noktalara su tüketiminin izlenmesi amacıyla Müşteri tarafından sayaç takılmak zorundadır. Müşteri tarafından montajı tamamlanan kuyu, tanker v.b sayaçları Bölge tarafından mühürlenerek devreye alınır.

Debimetresi olmayan veya takılması mümkün olmayan müşteri için Bölge'den satın aldığı 1. ve 2. Kalite su miktarları ile kuyu suyu tüketim miktarları toplamı atık su miktarı olarak kabul edilir ve atık su katılım bedeli hesabına esas teşkil eder.

Debimetrelere veya bağlantılı ünitelerine müdahale ederek ve/veya mevcut debimetreleri haricinde atık suyunu kanalizasyon şebekesine vererek atık suyunun doğru ölçülmesini engelleyen, debimetresi olmadığı halde bölgenin sattığı su haricindeki tüketimlerini Bölgeye bildirmeyen ve/veya Bölüm 2 de belirtildiği üzere kaçak su kullanan Müşteri kaçak atıksu deşarj etmiş sayılır.

Kaçak atıksu deşarjı tespiti durumunda kaçak miktar debimetresi olan Müşteri'nin debimetresinin doğru çalıştığı bir önceki fatura yılına ait 12 aylık en yüksek debimetre değerinin, debimetresi olmayan müşteriler için tüketimin doğru tespit edildiği bir önceki fatura yılına ait 12 aylık en yüksek su tüketiminin 6 (altı) katı alınarak faturalandırma yapılır.

6.6 ÖN ARITMA ZORUNLULUĞU

Atık su özellikleri nedeni ile Kanalizasyon Sistemine atık sularını deşarj etmesi uygun görülmeyen Müşteri, bu talimatta belirtilen hükümleri sağlamak ve Bölge Kanalizasyon hattına bağlandığı noktalardan alınacak numunelerde Tablo 1'deki atık su deşarj limit değerlerinin altında kalacak şekilde, işletme, bakım, kontrol ve belgeleme harcamaları kendilerine ait olmak üzere, T.C Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca yayınlanan yürürlükteki Atık su Arıtma Tesisi Proje Onayı Genelgesine uygun olarak Bölge'ye başvurmak, gerekli ön arıtma düzenini kurmak ve işletmek ile yükümlüdürler.

Müşteri, Bölge'nin öngördüğü süre içerisinde, ön arıtma tesislerini işletmeye almak zorundadır. Ön arıtma tesisinin inşaatını tamamlayarak işletmeye alan Müşteri'nin proje onayı;

- a) Ön arıtma tesisi girişi
- b) Ön arıtma tesisi çıkışı
- c) Müşterinin Bölgenin kanalizasyon sistemine bağlantı bacasından

olacak şekilde, tesisin sürekli veya kesikli olmasına göre, farklı günlerde alınacak anlık veya 2 saatlik üçer adet numuneden kanalizasyon bağlantı bacasından alınacak numune sonuçlarının Tablo 1'de ön görülen sınır değerleri sağlaması durumunda verilir. Limit değerlerin sağlanamadığı durumda 30 takvim günü süre verilir. Bu süre sonunda uygunsuzluğun devamı halinde madde 7.3 de belirtilen Kirlilik Önlem Bedeli uygulanır.

Ön arıtma tesisini yapmayan, çalıştırmayan ve/veya by-pass yaparak, atık sularını, doğrudan veya dolaylı yollarla Kanalizasyon sistemlerine veya alıcı ortama deşarj eden Müşteriye, uygunsuzluk giderilinceye kadar her ay, geçmiş 12 ay içindeki en yüksek aylık atıksu miktarının en fazla 6 (altı) katı esas alınarak yürürlükteki en yüksek atıksu tarifesi üzerinden Kirlilik Önlem Bedeli (KÖB) fatura edilir. Bu maddenin uygulanması ile ilgili yetki Bölge Yönetim Kurulundadır.

Müşteri, ön arıtma işlemi sonrası çıkacak olan çamurlarını ve diğer katı atık niteliğindeki atıkları, yürürlükteki Çevre Mevzuatı uyarınca bertaraf etmek, bertaraf belgelerini Bölge'ye bildirmekle sorumlu ve yükümlüdürler. Aksi takdirde, geçmiş 12 ay içindeki en yüksek aylık atıksu miktarının 2 (iki) katı esas alınarak yürürlükteki en yüksek atıksu tarifesi üzerinden Kirlilik Önlem Bedeli (KÖB) fatura edilir.

6.7 KANALİZASYONA DEŞARJ ŞARTLARI

Atık su parametrelerinin Kanalizasyon sistemine deşarjında öngörülen üst sınır değerleri Tablo.1 de verilmiştir.

Tablo 1- Kanalizasyon Sistemine Atık su Deşarjı için Öngörülen Ön Arıtma ve Deşarj Standartları

Parametre	Limit Değer
Kimyasal Oksijen İhtiyacı (mg/l)	2.500
Askıda Katı Madde (mg/l)	800
Yağ ve Gres (mg/l)	120
Toplam Fosfor (mg/l)	25
Toplam Krom (mg/l)	3
Krom VI (mg/l)	0,5
Kurşun (mg/l)	2
Toplam Siyanür (mg/l)	1
Kadmiyum (mg/l)	0,1
Demir (mg/l)	25
Florür (mg/l)	15
Bakır (mg/l)	3
Çinko (mg/l)	20
Civa (mg/l)	0,05
Sülfat (mg/l)	1.500
Toplam Kjeldahl Azotu (mg/l)	100
Renk (Pt-Co)	2.000
ph	6-10

Bölge, Müşteri'den, varsa ön arıtma tesislerinin girişinde ve/veya atık sularını deşarj ettikleri noktada, debi ile orantılı kompozit numune alma cihazı ve/veya kirlilik derecesini gerçek zamanlı tespit eden bir sistemi bulundurmalarını ve bu cihazları sürekli çalışır durumda tutmalarını isteyebilir.

Bölge Müşteri'den, ani dökülme, atık su deşarjının tespiti ve numune alma işlemlerinin daha doğru olmasını sağlayabilmek için, tesis çıkışında veya kanala bağlantı noktasından önce, bir kontrol, dengeleme havuzu veya tankı yapılmasını ve işletilmesini isteyebilir. Atık suların seyreltilmesi yasağı, yapılan bu havuzlar veya tanklar için de geçerlidir.

6.8 DENETİM, NUMUNE ALMA VE ANALİZ YÖNTEMLERİ

Denetimin amacı, Müşteri'nin Tablo 1'de verilen ön arıtma ve deşarj standartlarına uygunluğunun kontrolü ve Kanalizasyon Sistemi ile Merkezi Atık su Arıtma Tesis'i'nin işletme bedellerinin karşılanması amacıyla tahakkuk ettirilecek olan Atıksu Bedeli'nin debi ve kirlilik ölçüsünde ve hakkaniyetli bir biçimde Müşteriler arasında pay edilmesinin sağlanmasıdır.

Müşteri'den, atık su numuneleri, Bölge'nin yetkili denetim ekiplerince alınır. Müşteri, Bölge'nin yapacağı ve yaptıracığı analiz işlemlerinin bedelini, Bölge'ye ödemekle yükümlüdür.

Müşteri'den alınan numune analiz sonuçlarının analiz raporunda verilen limitlere uygun olması durumunda analiz bedeli Bölge tarafından karşılanır. Ancak; herhangi bir uygunsuz durumun tespiti, şüphesi veya ihbar nedeniyle veya firmanın özel talebi ile periyodik denetleme dönemleri dışında, Bölge tarafından alınan numunelerin analiz bedelleri Müşteri tarafından karşılanır.

Bölge, Müşterilerinde Kanalizasyon Bağlantı İzininin geçerli olduğu süre içerisinde bu talimatta verilen hükümlere uygun faaliyette bulunup bulunmadığını tespit etmek amacıyla yapacağı denetimleri Tablo 2 de verilen sıklıklarda yapar.

Tablo 2 Numune Alma Sıklığı

Özellik	Numune Alma Sıklığı
A sınıfındaki firmalar	3 ayda bir
B sınıfındaki firmalar	6 ayda bir
C sınıfındaki firmalar	9 ayda bir
D sınıfındaki firmalar	Yılda bir

Bu talimatta belirtilen Tablo.1'deki deşarj limitlerine uygunluk, Müşteri'den yukarıda belirtilen periyodlarda alınan, kompozit atık su örneğinde yapılan analiz sonucuna göre belirlenir ve bir sonraki yıl için atıksu sınıflarının belirlenmesi ve atıksu bedellerine esas teşkil eder. Bölge söz konusu periyodları azaltabilir veya arttırabilir.

pH parametresi, atık su numunesi alımı sırasında, Müşteri yetkilisi ile birlikte, Bölge'nin denetim ekiplerince yapılır.

Atık su numunesi alımı sırasında, Müşteri'nin talebi doğrultusunda, alınan atık su numunesi ile eşzamanlı şahit numune alınabilir.

Müşteri tarafından şahit numune istenmemesi durumunda, Müşteri'den alınan atık su numunelerinin analizleri, Bölge laboratuvarı tarafından yapılır. Laboratuvar sonuçları Bölge tarafından Müşteri'ye yazılı olarak tebliğ edilir.

Müşteri tarafından şahit numune istenmesi durumunda, eşzamanlı olarak alınan denetim ve şahit numunesi masrafları Müşteri tarafından karşılanmak üzere Bölge tarafından dış kuruluş laboratuvarına gönderilir. Şahit numunenin sonuçları ile Bölgenin sonuçları incelenir. Eğer laboratuvarlardan birinin sonuçları Tablo 1 deki değerleri aşıyorsa Bölge tarafından ikinci bir numune alınır ve ayrı bir dış kuruluş laboratuvarına gönderilir. Bu sonuç kesin olup bu sonuçlara göre Bölge tarafından işlem yapılır.

Tablo 1 de belirtilen standartları sağlayamayan Müşteri için uygulanacak Kirlilik Önlem Bedeli her yıl için Bölge Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

Müşteri tarafından uygunsuzluğun giderildiğinin yazılı bildiri üzerine Bölge en geç 10 iş günü içinde Müşteri'den analiz için numune alır. Analiz sonucunun Tablo 1' e uygun çıkması halinde, Numune alımının ayın 15 inden önce olması durumunda numune alındığı ay, 15 inden sonra alınması durumunda bir sonraki ay uygunsuzluğun giderildiği dönem olarak kabul edilir ve Madde 9.10 a göre Kirlilik Önlem Bedeli uygulanıp uygulanmayacağına karar verilir.

Bölge gerek gördüğü hallerde, Müşteri'nin ön arıtma tesisinin deşarj noktası dışında, ön arıtma tesisine giren atık sudan, Müşteri'nin Kanalizasyon Sistemine bağlantı noktasından veya yağmur suyu hatlarından dilediği zamanlarda atık su numunesi alabilir.

Müşteri, denetim amacı ile gelen, gerekli kimlik ve belgeye sahip Bölge yetkililerini veya Bölge tarafından görevlendirilmiş yetkili kuruluş elemanlarını, bekletmeden tesis içine almakla, numune almada ve ölçümde kullanılacak kontrol bacalarını hazır halde bulundurmakla ve Bölge'nin denetimine hazır olmakla yükümlüdürler. Tesisi denetlemeye açmayan Müşteri'ye, geçmiş 12 ay içindeki en yüksek aylık atıksu miktarının 3 (üç) katı esas alınarak yürürlükteki en yüksek atıksu tarifesi üzerinden Kirlilik Önlem Bedeli (KÖB) fatura edilir.

Bölge, gerek gördüğü durumlarda, yürürlükteki Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği'nin "Numune Alma ve Analiz Metotları" tebliğinde açıklanan esaslardan yararlanır.

Analizler için Bölge tarafından TÜRKAK ve T.C Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından verilen yeterli belgelerindeki metodlar kullanılır.

Bölge atık su miktarlarını tespiti yönelik denetim ve incelemeler yapabilir. Bu hallerde Müşteri Bölge tarafından talep edilecek her türlü bilgi, belge ve izni vermekle yükümlüdür.

6.9 ÖZDENETİM

Müşteri, ön arıtma tesisinin Tablo 1'de verilen standart değerlerini herhangi bir nedenle sağlamadığını tespit etmesi durumunda, bu durumu 24 saat içerisinde Bölge'ye yazılı olarak bildirmek zorundadır. Bu bildirim yapıldığı takdirde uygunsuzluğun giderilmesi için Bölge tarafından makul bir süre verilir ve bu süre içerisinde Kirlilik Önlem Bedeli (KÖB) uygulanmaz. Bölge tarafından verilen sürenin sonunda, Bölge tarafından numune alınarak, bedeli Müşteri tarafından ödenmek kaydıyla, analiz yapılır/yaptırılır. Herhangi bir uygunsuz durum var ise geçmiş 12 ay içindeki en yüksek aylık atıksu miktarının 4 (dört) katı esas alınarak yürürlükteki en yüksek atıksu tarifesi üzerinden Kirlilik Önlem Bedeli (KÖB) fatura edilir.

Müşteri'nin kusuru olmadığı hallerde (tesisteki kaza haller dahil) kanalizasyona herhangi bir kirleticinin dökülmesi, saçılması, intikal etmesi vb. durumunda Merkezi Atık su Arıtma Tesisinde önlem alınabilmesi için derhal Bölge'ye bilgi vermesi zorunludur. Olayın vukuundan itibaren 5 iş gün içerisinde olayın nedenini ve altyapı ve çevresel zararın giderilmesi ve aynı durumun bir daha gerçekleşmemesi için alınan önlemleri içeren bir rapor Bölge'ye verilerek bildirim yapılmalıdır. Bölge'ye ait herhangi bir altyapı tesisinde, bu durumdan ötürü bir zarar meydana gelmesi durumunda, zarar tespiti yapılarak, Bölge tarafından uygulanacak Kirlilik Önlem Bedeli belirlenir.

Müşteri, kendisine ait olan Debimetre ve/veya ilgili ekipmanın arızalandığını tespit etmesi halinde 24 saat içerisinde Bölge'ye yazılı olarak bildirim yapmak zorundadır. Bu süreç içerisinde arıza giderilene kadar atık su debisi 11. Maddeye göre belirlenir.

6.10 ATIKSU BEDELİ

Müşteri'den kanalizasyon sisteminden ve merkezi atık su arıtma tesisinden yararlanmaları amacı ile Atıksu Bedeli alınır.

Atıksu Bedeli , debi ve % katkı değerlerine göre kirlilik katsayılarının da esas alındığı formüle göre, her bir Müşteri için ayrı ayrı ve aylık olmak üzere tahakkuk ettirilir.

- Atıksu bedelleri (birim fiyatlar), işletme giderleri dikkate alınarak Yönetim Kurulu tarafından belirlenecek periyotlarda kararlaştırılır.
- Bölge tarafından tüm parametreler için % katkı değerlerine göre atık su sınıfları belirlenir. Atıksu sınıfları, tüm yıl boyunca geçerli olacak şekilde, bir önceki yıl içinde yapılan tüm firmaların analizleri ve debileri dikkate alınarak belirlenecek toplam kirlilik yükü esas alınarak belirlenir. Yıl içerisinde atıksu sınıfı değişikliği yapılmaz.
- 5 atık su sınıfı ve bu sınıfların % katkı değerleri Tablo 3 de verilmiştir. Yönetim Kurulu gelen kirlilik yüklerine göre % katkı değerlerinde değişiklik yapılabilir.

$$\% \text{ katkı} = \frac{X \text{ firmasından gelen kirlilik yükü}}{\text{Firmaların toplam kirlilik yükü}}$$

Tablo 3 : Kritik parametre % katkı sınırları

Atık su Sınıfı	Kritik Parametrelerin % Katkı Sınırları				
	KOİ	TP	Renk	TKN	Ağır Metal
A1	≥10	≥10	≥10	≥10	≥10
A2	<10 ve ≥3	<10 ve ≥3	<10 ve ≥3	<10 ve ≥3	<10 ve ≥1
B	<3 ve ≥2	<3 ve ≥0,7	<3 ve ≥1	<3 ve ≥0,5	<1 ve ≥0,3
C	<2 ve ≥0,5	<0,7 ve ≥0,3	<1 ve >0,2	<0,5 ve ≥0,1	<0,3 ve >0,04
D	<0,5 ve ≥0,0	<0,3 ve ≥0,0	<0,2 ve ≥0,0	<0,1 ve ≥0,0	<0,04 ve ≥0,0

Herhangi bir müşterinin tüm müşteriler içerisindeki kirlilik faktörünün bir göstergesi olarak "k" katsayıları belirlenir. Müşterilere ait k katsayıları ve bir atık su sınıfının "toplam k" katsayı değeri atık su tarifesi belirlenirken dikkate alınır. "k" katsayısı belirlenirken kritik parametrelere belirli etki oranları tanımlanır. Parametrelerin etki oranları Tablo 4 de verilmiş olup merkezi arıtma tesisi verilerine göre Bölge tarafından değiştirilebilir.

Tablo 4: Öncelikli parametreler ve etki oranları

Öncelik Sırası	Kritik Parametreler	Etki Oranı
Birincil Öncelikli Parametreler	KOİ	%20
	Renk	%20
	TKN	%25
İkincil Öncelikli Parametreler	TP	%15
	Ağır Metal	%20

Her bir kritik parametre için yukarıdaki etki oranlarına göre her atık su sınıfı için "k" faktörü aşağıdaki formülle belirlenir.

$k = \%20 \text{ KOİ kons.} + \%20 \text{ Renk kons.} + \%25 \text{ TKN kons.} + \%15 \text{ TP kons.} + \%20 \text{ Ağır metal kons.}$

A1 → kA1 → kA1/kT → %kA1
A2 → kA2 → kA2/kT → %kA2
B → kB → kB/kT → %kB
C → kC → kC/kT → %kC
D → kD → kD/kT → %kD

A1 sınıfı toplam atık su debisi → Q A1
A2 sınıfı toplam atık su debisi → QA2
B sınıfı toplam atık su debisi → QB
C sınıfı toplam atık su debisi → QC
D sınıfı toplam atık su debisi → QD

Her bir atık su sınıfı için işletme maliyeti ve her bir atık su sınıfı için birim maliyet aşağıdaki formülle bulunur. Merkezi atık su arıtma tesisi işletme maliyeti birim maliyetin geçerli olacağı yıldan bir önceki yıla ait işletme maliyetidir.

atıksu sınıfı işletme maliyeti (TL) = Merkezi atıksu arıtma tesisi işletme Maliyeti x %k_{sınıf}

Atıksu sınıfı birim maliyeti TL/m³ = $\frac{\text{İlgili Atıksu sınıfı için işletme maliyeti (TL)}}{\text{İlgili atıksu sınıfındaki toplam debi (Q)}}$

Atıksu bedeli TL/ay = Atık su sınıf birim maliyeti (TL/m³) x Müşterinin atıksu debisi (m³)

Müşteri, kendisine ait olan Debimetre ve/veya ilgili ekipmanın arızalandığını tespit etmesi halinde 24 saat içerisinde Bölge'ye yazılı olarak bildirim yapmak zorundadır. Tamir süresi 60 takvim gününü geçemez.

Arızalı debimetre durumunda arıza giderilene kadar müşteriye, arızalı dönemler hariç, bir önceki yıla ait 12 aylık süredeki Bölgeden temin ettiği 1. ve 2. Kalite su/deşarj edilen atıksu oranının ortalamasının Bölgeden temin ettiği su ve kuyu suyu miktarlarının çarpılması suretiyle belirlenen debi miktarı üzerinden katılım bedeli faturası düzenlenir.

Bölge gerek görürse, Müşteri'nin atık su miktarını tespit etmek için denetim amaçlı su sayaçlarından okuma yapabilir.

Müşteri'nin Kanalizasyon Bağlantı İznindeki aylık atık su miktarını (debisi) su miktarının yıllık ortalama % 5 aşılması halinde , % 5 lik kısımdan sonraki aşan miktar mevcut birim fiyatın % 25 zamlı hali esas alınarak faturalandırılır.

7 HAVA KALİTESİ YÖNETİMİ

7.1 HAVA KİRLİLİĞİ KONTROLÜ

BOSB'de bulunan katılımcılar, faaliyetleri sonucu hava kirliliğine sebebiyet verebilecek toz, gaz ve koku emisyonları gibi atıklarının bertarafında Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği, Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği ve Koku Oluşturan Emisyonların Kontrolü Hakkında Yönetmelik esaslarına uymak zorundadır.

7.2 İZNE TABİ TESİSLER

Tesiste yürütülecek faaliyetin, Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği Ek-1 ve Ek-2 listelerinde yer alan tesisler için Çevre İzni alınması zorunludur. Bu yönetmelik uyarınca verilen geçici faaliyet belgesi ve çevre izni, Ek-1'de yer alan tesisler için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Ek-2'de verilen tesisler için ise, Bursa İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü tarafından verilir.

İzne tabi katılımcılar, tesislerinden kaynaklanan emisyon ve çevre hava kalitesinin standart yöntemlere uygun olarak yapılmış veya yaptırılmış ölçüm sonuçlarını Bursa İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü'ne ve istenildiği takdirde BOSB Müdürlüğü'ne vermekle yükümlüdür.

İzne tabi tesislerin yeri, yapısı, işletmesinde sonradan yapılacak değişiklikler de izne tabidir. Çevre izni ve/veya emisyon izni olan işletmeler için, emisyon iznine esas ölçüm raporunun tarihi esas alınarak, Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında çevre izin ve lisansına tabi işletmeler, her iki yılda bir akredite olmuş kuruluşlarca yapılmış ölçüm raporlarını İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü'ne bildirmek zorundadır.

7.3 EMİSYON İZNE TABİ TESİSLER İÇİN ESASLAR ve SINIR DEĞERLER

BOSB'de faaliyet gösteren katılımcılardaki üretim prosesi ve yakma tesislerinden kaynaklanan gaz, toz ve buhar emisyonları için Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği Ek-1 ve Ek-5'de verilen sınır değerlere uymak zorundadır.

Yakma tesisinden ve prosesten kaynaklanan baca gazı hızları ile baca yükseklikleri Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği Ek-4'te belirlenen şartlarda olmalıdır.

Koku emisyonları için Koku Oluşturan Emisyonların Kontrolü Hakkında Yönetmelik Madde-9'da verilen sınır değerlere uymak zorundadır.

7.4 İZNE TABİ OLMAYAN TESİSLER

BOSB katılımcılarından izne tabi olmayan tesisleri işletenler Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği'nde belirtilen esas ve hükümlere uymak ve emisyon sınır değerlerine uymak zorundadır. Sınır değerleri aşanlardan işletmelerden çevre izni alması istenir.

8 ATIK YÖNETİMİ

BOSB'deki katılımcıların faaliyetleri sonucu oluşan atıklar Atık Yönetimi Yönetmeliği'ne göre sınıflandırılır, ayrı toplanır ve aşağıda verilen ilgili yönetmeliklere göre geri kazanım ve/veya bertaraf işlemleri gerçekleştirilir. Müşteri, her türlü atığını önce OSB Mevzuatına, daha sonra ilgili mevzuata göre bertaraf etmekle yükümlüdür. BOSB talep etmesi durumunda bu atıkların bertarafına ilişkin belgeleri sunmakla yükümlüdür.

8.1 KATI ATIKLARIN YÖNETİMİ

Katı atıklar ile ilgili olarak da BOSB kurallarına uymak zorundadır. Evsel nitelikteki katı atıkları BOSB toplayıp toplamamakta serbesttir. BOSB evsel katı atıkları topladığı takdirde, katılımcı, BOSB' nin uygun gördüğü çöp konteynırlarını kullanmak ve çöp toplama programına uymak zorundadır. Evsel nitelikli katı atıklar, çevre sağlığını bozmayacak şekilde ağız kapalı çöp konteynırlarında biriktirilir. Katılımcıların fabrika girişlerinde bulunması zorunlu olan konteynırlarını temiz, kullanışlı ve ağız kapalı tutmakla yükümlüdürler.

Toplamadığı takdirde katılımcı evsel katı atıklarını ve ayrıca tehlikeli olmadığı tespit edilen katı proses atıklarını Büyükşehir Belediyesine ait düzenli katı atık depolama alanlarına götürmekle yükümlüdür. Katılımcının evsel atıklarına Sanayi atığı karıştırdığı tespit edildiği takdirde müşterinin atıkları toplanmaz.

Tehlikeli özellik taşımayan evsel katı atık özelliklerine sahip sanayi ve ticarethane katı atıklarının uzaklaştırılmasından ve bertarafı katılımcı tarafından sağlanır. Oluşan katı atıkların çevre mevzuatına uyulmak kaydı ile belediyeye verilebilir. Katılımcıların faaliyetleri sonucu oluşan her türlü atıkların bertarafının nerede ve ne şekilde yapılacağı Atık Yönetimi Yönetmeliği'nde belirlenir.

Katılımcılar geri dönüşüm ve geri kazanım işlemlerine uygun katı atıkları Bakanlıkça hazırlanan "Bazı Tehlikesiz Atıkların Geri Kazanımı Tebliği kapsamında kaynağında ayırmakla ve lisanslı tesislerde toplama ve geri kazanımını sağlamakla yükümlüdür. Katı atıkların, üretici veya taşıyanları tarafından denizlere, göllere ve benzeri alıcı ortamlara, caddelere, ormanlara ve çevrenin olumsuz yönde etkilenmesine sebep olacak yerlere dökülmesi yasaktır.

8.2 AMBALAJ ATIKLARI YÖNETİMİ

BOSB' de bulunan katılımcılar ambalaj atığı üreticisi katılımcılar, plastik, metal, cam, kağıt, karton, kompozit ve benzeri ambalaj atıklarını biriktirmek, kaynağında ayrıştırmakla yükümlüdür. Katılımcılar, çevre kirliliğine yol açmayacak şekilde ayrı biriktirilen ambalaj atıklarını oluştuğu noktada çevre lisanslı/geçici faaliyet belgeli toplama ayırma tesislerine veya istemeleri halinde belediyenin toplama sistemine verirler.

Ambalaj üreticileri, bir önceki yıl ürettiği, ithal ettiği, ihraç ettiği, piyasaya sürdüğü ambalajlar ile piyasaya sürdüğü ve/veya ihraç ettiği ürünlerin ambalajlarına ilişkin bildirimler ile bu ambalajların bu Yönetmeliğe uygun olarak üretildiğine ilişkin bildirimleri, ambalaj bilgi sistemi üzerinden doldurarak her yıl Mart ayı sonuna kadar ambalaj bilgi sistemi üzerinden göndermekle yükümlüdürler.

Ambalaj tedarikçileri, Ambalaj bilgi sistemine kayıt olmakla, bir önceki yıl tedarik ettiği ambalajları için ambalaj bilgi sistemi üzerinden her yıl Mart ayı sonuna kadar bildirim yapmakla ve ambalaj temin ve tedarik işlemlerini ambalaj bilgi sistemine kaydı olan ekonomik işletmeler ile gerçekleştirmekle yükümlüdürler.

Ambalajı piyasa sürenler, miktara bakılmaksızın bir önceki yıl piyasaya sürdüğü, ithal ettiği, ihraç ettiği ürünlerin ambalajları için ambalaj bilgi sistemi üzerinden her yıl Mart ayı sonuna kadar bildirimini yapmakla ve ambalaj bilgi sistemine kaydolduğu yıl dâhil olmak üzere, faaliyete başladığı yıldan itibaren bildirimde bulunmadığı yılları da kapsayacak şekilde piyasaya sürdüğü ambalajlara ilişkin ambalaj bilgi sistemi üzerinden bildirim yapmakla yükümlüdürler. Geri dönüşüm/geri kazanım hedeflerini yönetmelikte belirtilen oranlarda sağlamakla, hedeflere ulaşılması için kapasite oluşturmakla yükümlüdür. Yurt içinde piyasaya sürdüğü ambalajların toplamı yıllık bin kilogram ve altında olan işletmeler geri dönüşüm/geri kazanım hedeflerinden muaftır. Geri kazanıma ilişkin belgeleri Bakanlığa göndermekle yükümlüdürler. Tesis bu yükümlülüklerini yetkilendirilmiş kuruluşa devredebilir.

8.3 HAFRIYAT ve İNŞAAT ATIKLARI YÖNETİMİ

BOSB katılımcıları tarafından hafriyat toprağı ile inşaat/yıkıntı atıklarını, Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği'ne göre belediyenin gösterdiği ve izin verdiği geri kazanım ve depolama tesisleri dışında denizlere, göllere, akarsulara veya herhangi bir yere dökülmesi ve dolgu yapılması yasaktır.

BOSB Bölge Müdürlüğü sınırları içerisinde yapılacak olan hafriyatların yine bölge sınırları içerisine izinsiz olarak dökülmesi, kesinlikle yasaktır.

İki tona kadar atık oluşumuna neden olacak küçük çaplı tamirat ve tadilat yapan kişi ve kuruluşlar ile inşaat firmaları ilgili ilçe belediyesine veya bu mercilerden atıkları toplamak ve taşımak amacıyla izin almış/yetkilendirilmiş firmalara başvurarak oluşan inşaat/yıkıntı atıklarının uygun yollarla toplanmasını, taşınması ve belediyenin gösterdiği yere götürülmesini sağlamakla yükümlüdürler.

İki tondan fazla atık oluşumuna neden olacak büyük çaplı tamirat ve tadilat işlemleri ile inşaat ve yıkım işlemlerinde faaliyet sahibi ilgili ilçe belediyesine başvurarak Atık Taşıma ve Kabul Belgesi almakla yükümlüdür.

Yıkım çalışmasına başlanılmadan önce, yıkım faaliyetlerini gerçekleştirecek kişi, kuruluş veya firmaların mücavir alan sınırları içinde ilgili belediyeye başvuruda bulunarak yıkım izni almaları zorunludur.

8.4 TIBBİ ATIKLARIN YÖNETİMİ

Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği çerçevesinde katılımcıların sorumluluklarına uymalarını sağlamaya ve takibine BOSB Müdürlüğü yetkilidir.

Katılımcılar, tıbbi atıklarını, Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği uyarınca geçici depolayacak lisanslı taşıyıcılarla taşıyacak ve lisanslı tesislerde bertaraf ettirecektir.

BOSB 'de bulunan tıbbi atık üreticisi katılımcılar;

- Atıkları kaynağında en aza indirecek sistemi kurmakla,
- Tıbbi atıkların toplanması, taşınması ve bertarafı amacıyla ilgili belediye ile protokol yapmakla,
- Tıbbi atıkların ayrı toplanması, sağlık kuruluşu içinde taşınması ve geçici depolanması ile bir kaza anında alınacak tedbirleri içeren tıbbi atık yönetim planını hazırlamak ve uygulamakla,
- Tıbbi, tehlikeli, tehlikesiz, ambalaj, belediye atıkları ve diğer atıkları birbiriyle karıştırmadan kaynağında ayrı toplamakla,
- Herhangi bir kimyasalla muamele görmüş patolojik atıkları diğer tıbbi atıklardan ayrı toplamakla,
- Tıbbi atıkları toplarken teknik özellikleri bu Yönetmelikte belirtilen torbaları ve kapları kullanmakla,
- Günlük 1 kilogramdan fazla tıbbi atık üretmesi durumunda tıbbi atıklarını UATF düzenleyerek, günlük 1 kilograma kadar tıbbi atık üretmesi durumunda ise tıbbi atık alındı belgesi/makbuzu kullanarak teslim etmekle,
- Ayrı toplanan tıbbi atıkları sadece bu iş için tahsis edilmiş kapaklı konteyner/kap/kova ile tıbbi atık geçici deposuna/konteynerine taşımakla,
- Günlük 50 kilogramdan fazla tıbbi atık üretmesi durumunda tıbbi atık geçici deposu tesis etmekle, günlük 50 kilograma kadar tıbbi atık üretmesi durumunda geçici tıbbi atık konteyneri bulundurmamakla, günlük 1 kilograma kadar tıbbi atık üretmesi durumunda ise en yakın veya en uygun tıbbi atık geçici deposuna/konteynerine götürmek veya bu atıkları tıbbi atık toplama aracına vermekle,
- Tıbbi atıkların yönetimiyle görevli personelini periyodik olarak eğitmekle/eğitimini sağlamakla,
- Tıbbi atıkların yönetimiyle görevli personelini bağışıklamakla, en fazla altı ayda bir sağlık kontrolünden geçirmek ve diğer koruyucu tedbirleri almakla,
- Tıbbi atıkların yönetimiyle görevli personelin özel koruyucu giysilerini ve ekipmanlarını temin etmek ve kullanılmasını sağlamakla,
- Tıbbi atıkların toplanması, taşınması, sterilizasyonu ve bertarafı için gereken harcamaları karşılamakla,
- Oluşan tıbbi atık miktarı ile ilgili bilgileri düzenli olarak kayıt altına almakla,

- Atık beyan formunu bir önceki yıla ait bilgileri içerecek şekilde her yıl Ocak ayından başlamak üzere en geç Mart ayı sonuna kadar Bakanlıkça hazırlanan çevrimiçi uygulamaları kullanarak doldurmak, onaylamak ve form çıktısının bir nüshasını beş yıl boyunca saklamakla yükümlüdürler.

8.5 TEHLİKELİ ATIKLARIN YÖNETİMİ

Atık Yönetimi Yönetmeliği çerçevesinde katılımcıların sorumluluklarına uymalarını sağlamaya ve takibine BOSB Müdürlüğü yetkilidir.

Katılımcılar, tehlikeli atıklarını, Atık Yönetimi Yönetmeliği uyarınca geçici depolayacak lisanslı taşıyıcılarla taşıyacak ve lisanslı tesislerde bertaraf ettirecektir.

BOSB 'da bulunan tehlikeli atık üreticisi katılımcılar;

- Atık üretimini en az düzeye indirecek şekilde gerekli tedbirleri almakla,
- Atıklarını ayrı toplamak ve geçici depolamakla,
- Ürettiği atıklara ve atıkların önlenmesi ile azaltılmasına yönelik olarak hazırlamakla yükümlü olduğu atık yönetim planını hazırlayarak il müdürlüğüne sunmakla ve onay almakla,
- Ürettiği atıklar için Bakanlıkça belirlenen esaslar doğrultusunda kayıt tutmak ve uygun ambalajlama ve etiketleme yapmakla,
- Bu Yönetmeliğin ek-4'ünde (M) işareti ile tanımlanan ve ek-3/B'de belirtilen özellikleri içermediği iddia edilen atıkların Bakanlıkça yetkilendirilmiş laboratuvarlarca yapılan analizlerle tehlikesiz olduğunu belgelemekle,
- Bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak izin alınması zorunlu olan geçici depolama alanları için il müdürlüğünden izin almakla,
- Atıklarını bu Yönetmelik hükümleri ve Bakanlıkça belirlenen esaslara uygun olarak izin/çevre lisansı almış atık işleme tesislerine göndermekle,
- Atık beyan formunu bir önceki yıla ait bilgileri içerecek şekilde her yıl Ocak ayı itibarıyla başlamak üzere en geç Mart ayı sonuna kadar Bakanlıkça hazırlanan çevrimiçi uygulamalar kullanarak doldurmak, onaylamak, çıktısını almak ve beş yıl boyunca bir nüshasını saklamakla,
- UATF kullanımı zorunlu olan atıklar için UATF kullanarak atık işleme tesislerine göndermekle ve ilgili iş ve işlemlere uymakla,
- Atık işleme tesisinin atığı kabul etmemesi durumunda, taşıyıcıyı başka bir tesise yönlendirmekle veya taşıyıcının atığı geri getirmesini sağlayarak, uygun bir tesiste atığın işlenmesini sağlamakla,
- Ürettikleri atıkların toplanması, taşınması ve geçici depolanması gibi işlemlerden sorumlu olan çalışanlarının eğitimini sağlamakla, sağlık ve güvenlik ile ilgili her türlü tedbiri almakla,
- Kaza sonucu veya kasti olarak atıkların dökülmesi ve benzeri olaylar sonucu meydana gelen kirliliğin önlenmesi amacıyla, atığın türüne bağlı olarak olayın vuku bulunduğu andan itibaren en geç bir ay içinde olay yerinin eski haline getirilmesi ve tüm harcamaların karşılanmasıyla,
- Kaza sonucu veya kasti olarak atıkların dökülmesi ve benzeri olaylar vuku bulduğunda 24 saat içerisinde il müdürlüğünü bilgilendirmek ve kaza tarihi, kaza yeri, atığın türü ve miktarı, kaza sebebi, atık işleme türü ve kaza yerinin rehabilitasyonuna ilişkin bilgileri içeren raporu il müdürlüğüne en geç 30 takvim günü içinde sunmakla,
- Yan ürün olarak değerlendirilebilecek atıklar için uygunluk almak üzere Bakanlığa başvurmakla,
- Atığın niteliğinin belirlenmesi, toplanması, taşınması ve işlenmesi için yapılan harcamaları karşılamakla, yükümlüdür.

8.6 ATIK YAĞLARIN YÖNETİMİ

Atık yağ, yağın belli bir kullanım sonucu, oksidasyon, sıcaklık ve kimyasal reaksiyonlar nedeniyle kirlenmesiyle oluşmakta olup, tehlikeli atık sınıfında yer almaktadır. Kullanılmış taşıt yağları, atık endüstriyel yağları, özel müstahzar atıkları, kontamine olmuş yağ ürünleri Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği kapsamında yer almaktadır.

ÇEVRE YÖNETİM SİSTEMİ**Atık yağ üreticileri,**

- Atık yağ üreticileri, atık yağ analizlerini yapmak veya yaptırmakla yükümlüdür.
- Atık yağlar geçirimsiz zemin üzerine yerleştirilmiş üzerinde "Atık Yağ" ibaresi bulunan kırmızı renkli tanklar/konteynerler/variller içinde biriktirilir. Farklı kategorideki atık yağların birbirine karıştırılmadan farklı kaplarda toplanması gerekmektedir.
- Atık yağların lisans almış taşıyıcılar vasıtasıyla lisanslı bertaraf tesislerine gönderilmesi gerekmektedir.
- Kapsamda yer alan yağlar ilgili yönetmelikle 3 kategoriye ayrılmıştır ve atık üreticisi tarafından aşağıda belirtildiği şekilde bertaraf ettirilmelidir.
  - I. Kategori Atık Yağlar: Lisanslı geri kazanım ve ek yakıt tesislerinde
  - II. Kategori Atık Yağlar: Lisanslı ek yakıt tesislerinde
  - III. Kategori Atık Yağlar: Lisanslı tehlikeli atık yakma tesislerinde
- Taşıma sırasında Ulusal Atık Taşıma Formu'nun doldurulması gerekmektedir.
- Atık motor yağı üreticileri hariç atık yağ üreticileri atık yağlara ilişkin bir önceki yıla ait bilgileri içeren ilgili yönetmeliğin Ek-2 'sinde yer alan Atık Yağ Beyan Formunu doldurarak takip eden bir sonraki yılın Şubat ayı sonuna kadar Valiliğe İl Çevre ve Orman Müdürlüğü'ne göndermekle yükümlüdür.
- Yağ üreticileri, bir yıl önceki piyasaya sürülen yağ miktarlarını ilgili yönetmeliğin Ek-3 ünde yer alan Yağ Beyan Formu ile her yıl Şubat ayı sonuna kadar Bakanlığa bildirmekle yükümlüdür. Söz konusu bildirim yetkilendirilmiş kuruluşlar tarafından üyeleri adına topluca yapılabilir.
- Atık yağ üreticileri, Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin EK-IV'ünde belirtilen atık kodlarını esas alarak atık yağlara ilişkin işlemler hakkında kayıt tutmak ve en az beş yıl süreyle muhafaza etmekle yükümlüdür.
  - Atık yağ üreticisi: Atık yağ beyan formu, analiz belgesi ve ulusal atık taşıma formu
  - Yağ üreticileri: Yağ beyan formu
  - Motor yağı üreticileri ve yetkilendirilmiş kuruluşlar: Yağ beyan formu, analiz belgesi, ulusal atık taşıma formu, fatura ve sevk irsaliyesi
  - İşleme ve bertaraf tesisleri: Analiz belgesi, ulusal atık taşıma formu, atık alış ve ürün satış faturaları ile sevk irsaliyesi
- Atık motor yağ üreten katılımcılar, atık motor yağı toplanmasında motor yağı üreticisine veya yetkilendirilmiş kuruluşa ücretsiz olarak atık yağlarını teslim etmek zorundadır.

8.7 BİTKİSEL ATIK YAĞLARIN YÖNETİMİ

Kullanılmış kızartma yağı üreten katılımcıların Bitkisel Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği'ne göre, bu yağların toplanması için lisanslı geri kazanım tesisleriyle veya toplayıcılarla yıllık sözleşme yapmakla yükümlüdürler. Bu yağların ücretsiz olarak geri kazanımcıya veya toplayıcılara teslim edilmesi esastır.

Bitkisel atık yağ üreticileri;

- Atık yağları diğer atık madde ve çöplerden ayrı olarak biriktirmekle,
- Faaliyetleri sonucu oluşan atık yağların biriktirilmesi için sızdırmaz, iç ve dış yüzeyleri korozyona dayanıklı bidon, konteyner ve tank gibi toplama kaplarını kullanmakla,
- Atık yağları çevre lisanslı taşıyıcılarla lisanslı geri kazanım veya bertaraf tesislerine göndermekle,
- Atık yağ sevkiyatında ulusal atık taşıma formu kullanmak ve her taşımadan sonra bunların bir kopyasını ilgili valiliğe göndermek, bu belgeleri beş yıl süreyle tesiste muhafaza etmekle,

Yükümlüdür.

8.8 ATIK PİL VE AKÜMÜLATÖRLERİN YÖNETİMİ

Katılımcılar, atık pilleri evsel atıklardan ayrı toplamakla, pil ürünlerinin dağıtımını ve satışını yapan işletmelerce veya belediyelerce oluşturulacak toplama noktalarına atık pilleri teslim etmekle yükümlüdür.

Tüketici aracın akümülatörlerini değiştirirken eskisini, akümülatör ürünlerinin dağıtım ve satışını yapan işletmeler ve araç bakım-onarım yerlerini işletenlerin oluşturduğu geçici depolama yerlerine ücretsiz teslim etmekle, eskilerini teslim etmeden yeni akümülatör alınması halinde depozito ödemekle yükümlüdür.

Tüketici olan sanayi kuruluşlarının üretim süreçleri sırasında kullanılan tezgâh, tesis, forklift, çekici ve diğer taşıt araçları ile güç kaynakları ve trafolarla kullanılan akümülatörlerin, atık haline geldikten sonra üreticisine teslim edilene kadar fabrika sahası içerisinde sızdırmaz bir zeminde doksan günden fazla bekletmemekle yükümlüdür.

Atık aküler, Çevre ve Şehircilik Bakanlığında lisanslı akü geri dönüşüm tesisi veya bertaraf tesisine lisanslı taşıma aracı ile ulusal atık taşıma formu doldurularak teslim edilir.

8.9 ATIK ELEKTRONİKLERİN YÖNETİMİ

Elektronik atıkları, Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Kontrolü Yönetmeliği'ne göre üreticilerin ve belediyelerin belirledikleri esaslara göre diğer evsel atıklardan ayrı olarak toplanır.

Çevre Kanunca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmeliğe göre lisans almış işleme tesislerinde geri kazanım ve geri dönüşümü sağlanmak üzere gönderilir.

8.10 ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER

Ömrünü Tamamlamış Lastiklerin Kontrolü Yönetmeliği'ne göre ÖTL; faydalı ömrünü tamamladığı belirlenerek araçtan sökülen orijinal veya kaplanmış, bir daha araç üzerinde kullanılamayacak durumda olan ve üretim esnasında ortaya çıkan iskarta lastiklerdir. İlgili yönetmelik bisiklet ve dolgu lastikleri hariç ömrünü tamamlamış diğer tüm lastikleri kapsar.

Yeni lastik satın alarak eski lastiklerini değiştirenler, eski lastiklerini ücretsiz olarak satın aldığı noktaya iade etmelidir. Ömrünü tamamlamış lastiklerin bunun dışında bir yöntemle ortadan kaldırılmaya çalışılması yasaktır.

9 TOPRAK KİRLİLİĞİ KONTROLÜ YÖNETİMİ

Her türlü atık ve artığın, toprağa zarar verecek şekilde, Çevre Kanunu ve Yönetmeliklerinde belirlenen standartlara ve yöntemlere aykırı olarak doğrudan ve dolaylı biçimde alıcı ortama verilmesi, depolanması ve benzeri faaliyetlerde bulunulması yasaktır. Kirli toprak temiz toprak ile karıştırılmamalıdır.

Tehlikeli maddelerin kullanıldığı, depolandığı, üretildiği faaliyetler veya tesisler ile atıkların üretildiği, bertaraf veya geri kazanımının yapıldığı tesislerde, kaza ihtimali göz önüne alınarak, toprak kirlenmesine engel olacak tedbirler alınmalıdır.

Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik Ek-2, Tablo 2'de yer alan faaliyetleri yürüten mevcut faaliyet sahipleri ile yeni başlayacak faaliyet sahipleri Ek-3'de yer alan Faaliyet Ön Bilgi Formunu Kirlenmiş Sahalar Bilgi Sisteminde doldurur ve formu yazılı ve imzalı olarak da il müdürlüğü onayı için iletmekle yükümlüdür.

Faaliyet sahibi, Faaliyet Ön Bilgi Formunda yer alan bilgiler kapsamında, faaliyetinde meydana gelen değişikliği, değişikliğin gerçekleşmesini müteakip en geç bir ay içerisinde Ek-3'de yer alan Faaliyet Ön Bilgi Formunu Kirlenmiş Sahalar Bilgi Sisteminde doldurarak il müdürlüğüne bildirir.

Faaliyet sahibinin değişmesi durumunda en son faaliyet sahibi değişikliği, değişikliğin gerçekleşmesini müteakip en geç bir ay içerisinde Ek-3'de yer alan Faaliyet Ön Bilgi Formunu Kirlenmiş Sahalar Bilgi Sisteminde doldurarak il müdürlüğüne bildirir.

ÇEVRE YÖNETİM SİSTEMİ

10 ÇEVRESEL GÜRÜLTÜ KİRLİLİĞİ YÖNETİMİ

BOSB 'da bulunan katılımcılar, faaliyetleri sonucu oluşacak gürültü seviyelerinin giderilmesinde Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği esaslarına uymak zorundadır.

BOSB katılımcıları;

- Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği Ek-1 ve Ek-2'sinde yer alan işletme ve tesisler kapsamındaysa çevre izin veya çevre izin ve lisans belgesine esas olacak akustik raporu hazırlamak ve bu Yönetmelik ile belirlenen sınır değerlerin sağlanmadığı durumlarda gerekli tedbirlerin alınmasını sağlamakla,
- Kurulması planlanan ve Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği Ek-1 ve Ek-2'sinde yer alan işletme ve tesisler için hazırlanacak çevresel etki değerlendirme raporu veya proje tanıtım dosyasının gürültü ile ilgili bölümünün bu Yönetmelikte yer alan esaslar çerçevesinde hazırlanmasını sağlamakla,
- Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği Ek-1 ve Ek-2'sinde yer almayan işletme, tesis, işyeri, imalathane ve atölyeler ile eğlence yerleri vb. kapsamındaysa; işyeri açma ve çalışma ruhsatı safhasında veya programlı, programsız veya şikâyete istinaden yapılacak denetimlerde, yetkili idarenin talebine istinaden çevresel gürültü seviyesi değerlendirme raporu hazırlamakla, yükümlüdürler.

Sanayi tesislerinde kullanılan alet, donanım ve makinelerde Makina Emniyeti Yönetmeliğinde (2006/42/AT) belirtilen esaslar sağlanır. Sanayi tesislerinde çalışanların kulak sağlık ve konforu açısından maruz kaldıkları gürültü ve titreşim seviyeleri için; Gürültü Yönetmeliği ile Titreşim Yönetmeliğinde belirtilen esaslar sağlanır.

Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği Madde 22 ve Ek-7 Tablo-4'te verilen Endüstri tesisleri için çevresel gürültü sınır değerlerine göre göre sanayi bölgelerinde gürültü düzeyleri gündüz 70 dBA, akşam 65 dBA, gece 60 dBA'nın üzerine çıkamaz.

11 TEHLİKELİ KİMYASAL MADDE ve ÜRÜNLERİN YÖNETİMİ

BOSB 'da bulunan tehlikeli kimyasal kullanan katılımcılar Maddelerin ve Karışımların Sınıflandırılması, Ambalajlanması ve Etiketlenmesi Hakkında Yönetmelik ve Zararlı Maddeler ve Karışımlara İlişkin Güvenlik Bilgi Formları Hakkında Yönetmelik hükümlerine uymak zorundadır.

Katılımcılar, zararlı kimyasal madde ve ürünlerini, ilgili yönetmelikler gereklerine göre hazırlanmış olan GBF'nda belirtilen koşullara uygun olarak depolamak zorundadır.

Zararlı kimyasal madde ve ürünlerinin konulduğu depolar, depolanan maddelerin oluşturacağı zararlar göz önüne alınarak en az ilgili mevzuat gereğince ve isterse ilave tedbirlerle gerekli ısı, yalıtım, yıldırımdan korunma, havalandırma, alarm, yangın söndürme gibi sistemler ile donatılır ve amacına uygun malzemelerle inşa edilir.

BOSB İtfaiye teşkilatı tarafından istenen yangına karşı alınacak tedbirleri uygulatılır.

Katılımcılar, zararlı kimyasal madde ve ürünlerini, Maddelerin ve Karışımların Sınıflandırılması, Ambalajlanması ve Etiketlenmesi Hakkında Yönetmelik koşulları uyarınca;

- Sınıflandırma,
  - Ambalajlama,
  - Etiketleme,
  - Güvenlik Bilgi Formlarının hazırlanması,
- hususlarında yönetmelik çerçevesinde hareket etmek zorundadır.

Yukarıda belirtilmeyen hususlarda Maddelerin ve Karışımların Sınıflandırılması, Ambalajlanması ve Etiketlenmesi Hakkında Yönetmelik ve Zararlı Maddeler ve Karışımlara İlişkin Güvenlik Bilgi Formları Hakkında Yönetmelik esasları geçerlidir.

Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik; Ek-1 Bölüm 1 ve Bölüm 2'sinde verilen sütun 2'deki eşik değerlere eşit veya üzerinde, ancak Sütun 3'teki değerlerin altındaki miktarlarda tehlikeli madde bulunduran kuruluşu alt seviyeli kuruluş olarak tanımlamaktadır. Üst seviyeli kuruluş ise, Ek-1, Bölüm 1 ve Bölüm 2'de verilen tehlikeli madde listelerinde, Sütun 3'teki eşik değerlere eşit veya üzerindeki miktarlarda tehlikeli madde bulunduran işletmelerdir.

Yönetmelik Ek-1'in Bölüm 1 ve Bölüm 2'sinde belirtilen tehlikeli maddeleri bulunduran veya bulunduracak kuruluşun işletmecisi; Çevre ve Şehircilik Bakanlığının internet sayfasındaki BEKRA programını kullanarak bildirimini yapar. İşletmeci;

- Beyan edilen tehlikeli maddelerin miktarında kuruluşun seviyesini etkileyecek bir değişiklik olması,
  - Beyan edilen tehlikeli maddelerin niteliğinde veya fiziki şeklinde değişiklik olması,
  - Uygulanan proseslerde değişiklik olması,
  - Çevre ve Şehircilik Bakanlığına veya Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına verilen bilgilerde herhangi bir değişiklik olması,
  - Kuruluşun faaliyetine son vermesi veya devredilmesi
- hallerinde yirmi iş günü içerisinde bildirimini günceller.

Yönetmeliğe göre alt ve üst seviye kuruluşların hazırlaması gerekli dokümanlar:

	Alt Seviye Kuruluş	Üst Seviye Kuruluş
Kantitatif Risk Değerlendirmesi	x	x
Büyük Kaza Önleme Politikası Belgesi	x	
Güvenlik Raporu		x
Dahili Acil Durum Planı		x

Yukarıda belirtilmeyen hususlarda Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik esasları geçerlidir.

12 YANGIN SAVUNMA SİSTEMİ

BOSB Müdürlüğü'nce 7126 sayılı Sivil Savunma Kanunu'nun Ek Madde 9'a göre ve diğer ilgili mevzuata uygun olarak İtfaiye Teşkilatı kurulmuştur. BOSB Müdürlüğü İtfaiye Teşkilatı bünyesindeki ekip ve itfaiye, bölgedeki olası yangınlar için hazır ve donanımlıdır.

BOSB 'da bulunan katılımcılar, BOSB ISG Sağlık ve İtfaiye biriminden yangına karşı gerekli önlemleri aldıklarına dair Yeterlilik Belgesi'ni almak ve yıllık olarak vize işlemleri yaptırmakla ve 4 yılda bir belgelerini yenilemekle yükümlüdürler.

Katılımcılar, yangın savunma ekibi oluşturmak ve bu ekibin eğitimini sağlamak zorundadır. Katılımcılar, işletmelerinde çalışanlarına yangına ilk müdahale edebilmesi amacıyla yangın eğitimi ve tatbikatı verilmesini BOSB İtfaiyesi'nden talep eder ve ücretsiz olarak bu konuda hizmet alırlar.

Katılımcı, yangın savunma sistemi içerisinde gereken teçhizatı temin etmek ve bu araç ve gereçlerin periyodik bakımını yaptırmakla yükümlüdür.

Yukarıda belirtilmeyen hususlarda Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik esasları geçerlidir.

13 ÇEVRE GÖREVLİSİ İSTİHDAMI/ÇEVRE YÖNETİM BİRİMİ KURULMASI

Faaliyetleri, Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği Ek-1 listesinde yer alan katılımcılar, çevre yönetim birimlerini kurmak ya da yetkilendirilmiş çevre danışmanlık firmalarından çevre yönetimi hizmeti almak, Ek- 2 listesinde yer alan katılımcılar ise, en az bir çevre görevlisi istihdam etmek ya da yetkilendirilmiş çevre danışmanlık firmalarından çevre yönetimi hizmeti almak veya çevre yönetim birimi kurmak zorundadır.

Çevre yönetim birimlerinde birinin çevre mühendisi veya çevre mühendisliği alanında yüksek lisans ve üzeri eğitim almış çevre görevlisi olması ve birinin kamu veya özel sektörde çevre ile ilgili olarak en az 3 (üç) yıllık mesleki tecrübeye sahip bir çevre görevlisi olması zorunludur.

Aynı vergi numarasına sahip tesis veya faaliyetler, tek çevre yönetim birimi ile de çevre yönetim faaliyetlerini yürütebilir.

Çevre Görevlisi ve Çevre Yönetim Birimi tesis veya faaliyet bünyesinde;

- Çevre yönetimi hizmetlerini mevzuata uygun bir şekilde yürütmek, koordine etmek, çevre yönetimi hizmeti çalışmalarını düzenli aralıklarla izleyerek, ilgili mevzuatta belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmediğini tespit etmekle,
- İşletmeye hizmet vermeye başladığı tarihten itibaren her ay aylık faaliyet raporunu hazırlamak, bu raporları en geç takip eden ayın on beşine kadar işletme sahibine veya sorumlusuna sunmak ve sisteme yüklemekle,
- İşletmeye hizmet vermeye başladığı tarihten itibaren otuz gün içinde, takip eden her yılda ise bir defadan az olmamak üzere işletmenin genel durumunu kapsayacak şekilde iç tetkik raporunu hazırlamak, bu raporları işletme sahibine veya yetkilisine sunmak ve sisteme yüklemekle,
- İşletmeye hizmet vermeye başladığı tarihten itibaren otuz gün içerisinde ve takip eden her yılda, işletme yetkililerine ve çalışanlarına yönelik olarak mevzuat ve çevresel konularda en az bir kere bilgilendirici eğitim çalışması yapmak ve özendirici faaliyetler düzenlemekle, düzenlediği eğitimlere ilişkin hazırladığı raporları sisteme yüklemekle,
- İç tetkik raporlarını, aylık faaliyet raporlarını ve eğitimle ilgili belgeleri Bakanlıkça belirlenerek ilan edilen formatlara uygun olarak hazırlamakla,
- İşletmede uygunsuzluk tespit edildiğinde, tespit tarihinden itibaren en geç otuz gün içerisinde uygunsuzluğa ilişkin raporu sisteme yüklemekle ve işletme sahibine/yetkilisine uygunsuzluğun giderilmesi için önerilerde bulunarak uygunsuzluğun giderilip giderilmediğinin takibini yapmakla, uygunsuzluğun giderildiği tarihten itibaren otuz gün içerisinde yapılan işlem ve uygunsuzluğun giderilmesine ilişkin raporu sisteme yüklemekle,
- İşletmenin çevre mevzuatı kapsamında alması gerekli çevre izni, çevre izin ve lisans belgelerini almak, güncellemek ve/veya yenileme çalışmalarını yürütmekle,
- İşletmenin çevre mevzuatı kapsamındaki beyan ve bildirimlerini belirtilen formatta, zamanında ve eksiksiz olarak yapmakla,
- Yetkili makam tarafından istenilecek bilgi ve belgeleri belirtilen formatta, zamanında ve eksiksiz olarak sunmakla,
- İşletmede yürüttüğü tüm çalışmaları imzalı belgeler halinde 5 (beş) yıl süre ile muhafaza etmekle,
- SGK hizmet belgesi ve dökümlerini 5 (beş) yıl süre ile muhafaza etmekle,
- Yetkili makam tarafından yapılacak planlı veya haberli denetimler sırasında işletmede hazır bulunmak, istenen bilgi ve belgeleri sağlamakla,
- Vize dönemi içinde en az bir kere Bakanlık tarafından yapılacak/yaptırılacak eğitime katılmakla,
- İşletme ile ilgili öğrendikleri ticari sır mahiyetindeki bilgileri saklı tutmakla, yükümlüdür.

Çevre danışmanlık firmalarından hizmet alınması durumunda yönetmelik Ek-1 listesinde yer alanlar için ayda en az iki, Ek-2 listesinde yer alanlar için ayda en az bir hizmet süresini sağlamakla yükümlüdür.

14 DENETİM ve YETKİLER

Atık su kirliliği ile ilgili yapılacak denetimler “Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği” Madde 29’a göre BOSB Atıksu İşleri Yöneticiliği tarafından yapılır. Gerekli görülmesi halinde denetlemelere bilimsel kuruluş davet edilip görüş alınabilir ve/veya ilave analiz yaptırılması istenebilir. Katılımcı, denetim esnasında alınan numunelerden şahit numune isteyebilir. Katılımcılar, kanalizasyon sisteminden yararlanmalarının doğuracağı bütün harcamaları karşılamakla yükümlüdür.

BOSB kanalizasyonuna bağlantı izni ile bağlantı kalite kontrol izni belgesinde belirtilen hükümlere uyulup uyulmadığının kontrolünde atıksu altyapı tesisi yönetimi olarak BOSB Müdürlüğü yetkilidir.

Çevre Yönetim Sistemi ile ilgili konularda Çevre Kanunu ve yönetmelikler kapsamında Çevre ve Orman Bakanlığı ve Valilik gerekli denetim ve yaptırımlarda yetkilidir.

Denetlemelerle ilgili yapılan ölçüm, deney ve inceleme masrafları katılımcılar tarafından karşılanır.

Katılımcıların, gerek BOSB Çevre Yönetim Sistemi gerek 5491 sayılı Çevre Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla değişik 2872 sayılı Çevre Kanunu hükümlerine aykırı davranışları ile ilgili olarak, anılan kanunun 20. maddesine göre idari, 25. maddesine göre de yaptırım uygulanır. 2872 sayılı Çevre Kanunu dışındaki hususlarla aykırı davranışlarda ilgili yürürlükte bulunan mevzuat kapsamında yasal yaptırım ve cezalar uygulanır.

BOSB Çevre Yönetim Sistemi’nde belirtilmeyen konularda ilgili mevzuat hükümleri geçerlidir.

15 REVİZYON

Rev No:0, 02.04.2014, İlk yayın

Rev No:1, Bölüm 3 İlgili Kanun ve Yönetmelikler kısmındaki “Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği-25.11.2014 tarih ve 29186 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan” ve “Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği- 10.09.2014 tarih ve 29115 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan” şeklinde yönetmelik yayın tarihleri güncellenmiştir. Bölüm 4.1 ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ OLUMLU/ÇED GEREKLİ DEĞİLDİR KARARI yeni yayınlanan yönetmeliğe göre gözden geçirilmiştir, 25.11.2014

Rev No:2, Bölüm 3 İlgili Kanun ve Yönetmelikler kısmındaki “Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği ve Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği” iptal edilmiştir. “Koku Oluşturan Emisyonların Kontrolü Hakkında Yönetmelik, Yeraltı Suyu Ölçüm Sistemleri Yönetmeliği ve Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik” ilave edilmiştir. “Atık Yönetimi Yönetmeliği, Bitkisel Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği, Maddelerin ve Karışımların Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanması Hakkında Yönetmelik” yayın tarihleri güncellenmiştir. Bölüm 5.2 Kanalizasyon Bağlantı İzni, yeni BOSB hizmet sözleşmesine göre gözden geçirilmiştir. Bölüm 5.5 Kuyu Kullanma Belgesi ilgili yönetmelik Yeraltı Suyu Ölçüm Sistemleri Yönetmeliği ilave edilmiştir. Bölüm 6 Atıksu Yönetimi, yeni BOSB hizmet sözleşmesine göre gözden geçirilmiştir. 7 Hava Kalitesi Yönetimi ilgili yönetmelik Koku Oluşturan Emisyonların Kontrolü Hakkında Yönetmelik ilave edilmiştir. Bölüm 8.1 Katı Atık Yönetimi ilgili yönetmelik Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği iptal edilmiştir ve Atık Yönetimi Yönetmeliği’ne göre gözden geçirilmiştir. 8.5 Tehlikeli Atık Yönetimi ilgili yönetmelik Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği iptal edilmiştir ve Atık Yönetimi Yönetmeliği’ne göre gözden geçirilmiştir. Bölüm 10 Çevresel Gürültü Kirliliği Yönetimi, yönetmelik sınır değerleri ilave edilmiştir. Bölüm 9 Toprak Kirliliği Kontrolü Yönetimi “Faaliyet Ön Bilgi Formu ile ilgili yükümlülükler” ilave edilmiştir. Bölüm 11 Tehlikeli Kimyasal Madde ve Ürünlerin Yönetimi İlgili yönetmelikler Maddelerin ve Karışımların Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanması Hakkında Yönetmelik ve Zararlı Maddelerin ve Karışımlara ilişkin Güvenlik Bilgi Formları Hakkında Yönetmelik” ilave edilmiştir. “Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik ve ilgili yükümlülükler ilave edilmiştir”, 23.05.2016

Rev No:3, Bölüm 3 İlgili Kanun ve Yönetmelikler kısmındaki “Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği-27.12.2017 tarih ve 30283 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan” ve “Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği-25.01.2017 tarih ve 29959 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan” şeklinde yönetmelik yayın tarihleri güncellenmiştir. “Bursa Organize Sanayi Bölgesi Su ve Atıksu Altyapı Yönetim Talimatı – 11.04.2017’de yayınlanan ve 01.06.2017 tarihinde yürürlüğe giren” ilave edilmiştir. Bölüm 5.2 Kanalizasyon Bağlantı İzni ve Bölüm 6 Atıksu Yönetimi, 11.04.2017’de yayınlanan ve 01.06.2017 tarihinde yürürlüğe giren Bursa Organize Sanayi Bölgesi Su ve Atıksu Altyapı Yönetim Talimatı’na göre yeniden düzenlenmiştir. Bölüm 8.1 Katı Atıkların Yönetimi, Bölüm 8.2 Ambalaj Atıkları Yönetimi, Bölüm 8.4 Tıbbi Atıkların Yönetimi ve Bölüm 8.5 Tehlikeli Atıkların Yönetimi yeni yayınlanan ve revize edilen yönetmeliğe göre gözden geçirilmiştir, 25.05.2018